

Volivci so spregovorili

Nedeljske volitve v državni zbor niso prinesle velikih presenečenj. Kakor je bilo pričakovati, so se volivci v glavnem opredelili za eno izmed obeh velikih strank. Rezultati so takšni, da bistveno niso spremenili sorazmerja odločilnih političnih sil v državi.

Socialistična stranka je tudi tokrat napredovala; okreplila se je za 54.625 glasov in dobila en mandat več kakor pri zadnjih državnoborskih volitvah. Izgubo na Dunaju, kjer so med drugim nepopolarni komunalni ukrepi socialistične občinske uprave povzročili nazadovanje za skoro 30.000 glasov, je uspela nadoknaditi in preseči s porastom glasov v ostalih zveznih deželah. Pri tem se je okoristila predvsem z nazadovanjem komunistov in levih socialistov, ki so zgubili skoro 36.000 glasov, dočim se ji je le v manjši meri posrečilo pridobiti tudi nove plasti prebivalstva. Zlasti se je izkazalo kot ne-realno in jalovo propagandistično snubljenje tistih volivcev, ki so z razpadom VdU-ja iskali novo politično streho nad glavo. Kdor je stvarno presojal položaj in pa dejstvo, da je pri teh volitvah šlo v bistvu za to, ali se bodo lahko močneje uveljavili predvsem v gospodarstvu socialistični ali privatno-kapitalistični vidiki, ne bi

smel prezreti, da se od krogov, ki so bili nekoč nositelji in oporniki nacističnega režima v Avstriji, ni mogoče nadejati opredelitve za družbeno napredne politične in socialne koncepte. Ti krogi se v odločilnih trenutkih ne opredeljujejo po svobodnjaških geslih in vabah, marveč po svojih družbeno razrednih interesih, ki so vse prej kakor pa socialistični.

Tokratne volitve so to jasno pokazale. Katastrofalni razkroj VdU-ja, ki je v novo FPÖ rešil samo še nekaj nad polovico svojih volivcev, je šel v celoti v korist ÖVP, ki je pridobila 8 mandatov. Porast glasov za ljudsko stranko je omogočila tudi izredno visoka, nad 95-odstotna volilna udeležba, ki je zajela tokrat pretežno tudi tiste konservativne plasti, ki navadno ne gredo na volišče, ter izdatna politična pomoč, ki je bila ÖVP deležna s strani Cerkve in duhovščine. Vse to in pa ogromna denarna in tehnična sredstva za vse prej kakor stvarno in pošteno volilno propagando pa so bila še vedno premalo za doseg absolutne večine v parlamentu, s katero so vrhovi te stranke računali in jo celo napovedovali. Kljub navedenim premikom v sestavi državnega zbora ostane razmerje med levico in desnico enako kakor je bilo doslej.

Na slovenskem in dvojezičnem ozemlju prodira socialistična misel

Tudi pri deželnozborskih volitvah na Koroškem sta socialistična in ljudska stranka pridobili glasove. Razpad VdU-ja se na Koroškem sicer ni odrazil v toliki meri kakor v državnem povprečju, vendar je nazadovanje za nad 1000 glasov zado-stovalo, da bo imela FPÖ v deželnem zboru en mandat manj kakor prej VdU. Komunisti in levi socialisti so ponovno izgubili nad 2000, to je eno petino glasov. Sestav deželnega zbora pa ostane isti kakor doslej z edinim premikom enega mandata, ki ga je dobila ljudska stranka na račun VdU. Socialisti imajo v deželnem zboru slej ko prej toliko poslancev kakor vse ostale stranke skupaj.

S trdnostjo in znova okrepljeno večino, ki jo je dosegla socialistična stranka, so koroški volivci ponovno prepričljivo potrdili, da so pristaši demokratičnega razvoja ter gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka. Rezultati volitev pa tudi to pot znova kažejo, da netenje narodnostne mrznje, gonja proti dvojezičnim šolam in enakopravnemu sožitju obeh narodov na Koroškem med koroškim prebivalstvom nima tistega odmeva kot bi si ga želeli nacionalistični krogi za utrditve svojih omajanih pozicij. FPÖ, ki je skoro vso svojo propagando vodila na teh temeljih, ni uspela pri volivcih obdržati niti dosedanjih postojank in je zlasti na ozemlju dvojezičnih šol z malimi krajevnimi izjemami morala vzeti na znanje občutno nazadovanje. Tudi prirastek glasov za ljudsko stranko ni izraz privlačnosti nestrpnega rovarjenja Südmarke, šovinističnih Elternvereinov in proti členu 7 Državne pogodbe naperjene dejavnosti Kärntner Landsmannschaft. Številčno napredovanje ÖVP je v prvi vrsti pripisati pojačanemu političnemu izstopanju in vplivanju Cerkve in klera, ki se nista omejila samo na branje volilnega pastirskega pisma, marveč sta v mnogih primerih izkoristila tudi prižnice in spovednice za usmerjanje zlasti ženskih volivcev in starih ljudi v ÖVP. To in pa obilica avtomobilov in drugih motornih prevoznih sredstev, s katerimi razpolagajo ÖVP-jevski veljaki, je v veliki meri pripomoglo, da se je po-

javilo na voliščih tokrat tudi mnogo takih klerikalnih volilnih upravičencev, ki so druge kratki ostali doma.

V naših krajih pa ne smemo prezreti tudi klavrne vloge, ki jo je pri teh volitvah spet igral tako imenovani Narodni svet koroških Slovencev. Čeprav so v Tedniku-Kroniki na uvodnem mestu pisali tako, kakor da bi se ne strinjali z izvajanjem ÖVP-jevskega ministra Figla v Št. Jakobu v Rožu, so tik pred volitvami pozvali svoje bralce, naj glasujejo v državni zbor za ÖVP, t. j. za tistega Raaba in Figla, ki sta se v volilni propagandi na Koroškem pridružila protislovenskemu izrazoslovju tukajšnjih nacionalističnih krogov. Razen tega pa ni ostalo prikrito, da so Tischlerjevi eksponenti in velik del duhovščine na tihem in pod roko delali ÖVP-jevsko

reklamo tudi za deželni zbor, čeprav so v Tedniku navidez »odločno odklanjali« kandidato »vindišarja« Einspielerja. V kolikor je del koroških Slovencev še sledil tej dvolični in interesom našega ljudstva škodljivi politiki NskS, je dejansko skupno s tistimi bivšimi nacističnimi volivci, ki so tokrat glasovali za ÖVP, pomagal pri izvolitvi dvanajstega deželnozborskega kandidata ljudske stranke in to prav tistega prof. dr. Einspielerja, ki ga baje prof. dr. Tischler tako »odločno odklanja«, pozabljač pri tem, da se je sam pri prejšnjih volitvah ponujal »vindišarjem« kot njihov »ganz Einheimischer«. O zakulisnem mešetarjenju pa vedo poučeni ljudje še povedati, da je ÖVP kljub nasprotni obljubi dr. Tischlerju le kandidirala Einspielerja in da je tudi kljub prvotno izraženim obetom odbila ponujenega predstavnika NskS na ÖVP-jevski listi, vse to pa iz enostavne presoje, da bosta dr. Tischler in njegov NskS tudi brez vsakih uslug že po »božjem glasu in vesti« podprla tisto stranko, ki celo po svojih najvišjih predstavnikih zanika našemu ljudstvu pravico do dejansko enakopravnega življenja.

Iz primerjave volilnih rezultatov se vidi, da vsaj okoli tisoč tistih 3800 Slovencev, ki so pri zadnjih volitvah še glasovali za takratno Tischlerjevo stranko, sedaj ni več sledilo njegovemu pozivu in ni hotelo podpreti ÖVP, marveč so tokrat skupno z vsemi politično napredno usmerjenimi Slovenci glasovali za socialistično stranko. To jasno kaže ponoven porast socialističnih glasov na našem ozemlju, zlasti pa v tistih krajih slovenskega in dvojezičnega ozemlja, kjer se tudi krajevni socialistični predstavniki zavzemajo in zagovarjajo narodnostno strpnost, mirno sožitje in enakopravno življenje vsega prebivalstva brez razlike jezika in narodnostnega porekla.

Prav na tem ozemlju je najbolj vidno, da se socialistična misel nenehno utrjuje in širi, pri čemer ne smemo prezreti tudi vplivne dejavnosti naprednih slovenskih organizacij. Prepričani smo, da bi še bolj napredovala, če bi v vseh demokratičnih vrstah prišla še bolj do izraza resnično socialistična in demokratična načela narodnostne strpnosti in enakopravnega mednarodnega sodelovanja.

Vloga ZSO in NskS zvezni vladi

Kakor omenjamo na drugem mestu, sta ob obletnici podpisa Državne pogodbe poslala Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev zvezni vladi in posameznim ministrstvom vlogo naslednje vsebine:

Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem sta 11. novembra 1955 predali zvezni vladi Spomenico koroških Slovencev od 11. oktobra 1955 s svojimi predlogi za izvršno zakonodajo. S prošnjo za takojšnjo tozadevno uzakonitev je bilo izraženo pričakovanje, da bo zvezna vlada v smislu predlogov nakazana vprašanja rešila in izdala zakone za izvrševanje določb člena 7 Državne pogodbe v smislu širokogrudnosti in tolerance sporazumno z organizacijami koroških Slovencev.

Sedaj pa je od dostavitve spomenice minulo že 6 mesecev, ne da bi zvezna vlada o tem vprašanju izdala kakršno koli odločitev. Pač pa so v vmesni dobi gotove organizacije razvijale svojo dejavnost izključno v tej smeri, da bi odvzele slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in nje-

gove pravice kot manjšine, pri čemer so našle v delu tiska podporo. To ima za posledico, da imenujejo vsak poskus koroških Slovencev, da se poslužijo v členu 7 Državne pogodbe za jamčenih pravic, celo kot provokacijo.

Zaradi tega ne moremo mimo tega, da ne bi dali izraza svojemu vznemirjenju nad tem razvojem in smatramo za potrebno, da opozorimo ob obletnici podpisa Državne pogodbe na ta dejstva. Hkrati smo prisiljeni, da se obračamo sedaj na posamezna ministrstva, sklicujoč se na Spomenico koroških Slovencev, ki smo jo pred pol leta dostavili zvezni vladi s prošnjo, da izdajo izvedbene odredbe k členu 7 Državne pogodbe, ki spadajo v njihovo kompetenco oziroma da izdelajo eventualno potrebne izvedbene zakone in jih predložijo v obravnavanje po ustavnih določilih.

Kot zastopstvo slovenskih manjšin na Koroškem pričakujemo, da nam bo mogoče, da zavzamemo stališče k potrebnim zakonskim predlogom.

Eno leto Državne pogodbe

Prva obletnica podpisa Državne pogodbe je prešla nepričakovano tiho. Če ne bi vsele zastave na javnih poslopih, bi se javnost verjetno sploh ne spomnila na veliki dogodek pred letom dni.

Res je, da so volitve potisnile vse drugo v ozadje, vendar je le značilno, da obletnice tega zgodovinskega dogodka niso bolj slovesno praznovali. Skoraj bi človek domneval, da se odgovorni zavedajo, da v zvezi s to mednarodno pogodbo čakajo številna vprašanja še svoje rešitve. Saj v teku prvega leta skoraj še ni izšlo nobenega zakona niti odredbe, ki jih precejšnje število zahteva Državna pogodba.

Če se že ostala avstrijska javnost ni posebej spomnila prve obletnice podpisa Državne pogodbe, je koroški Slovenci nismo prezrli. Kako bi tudi mogli prezreti obletnico Državne pogodbe, ki vsebuje tudi »veliko pismo« naših pravic? Saj nam je vendar prinesla zagotovilo pravice do osnovnega pouka v maternem jeziku, do sorazmernega števila lastnih srednjih šol, do naši kulturi, zgodovini in našemu narodnostnemu značaju prilagojenih učnih načrtov in še do posebnega oddelka šolske nadzorne oblasti! Nadalje dopušča v upravnih in sodnih okrajih s slovenskim ali mešanim prebivalstvom slovenski jezik kot uradni jezik dodatno k nemškemu, zagotavlja v takih okrajih označbe in napise topografskega značaja tudi v slovenščini! Naprej predvideva udeležbo avstrijskih državljanov slovenske manjšine v vseh kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah; prepoveduje celo dejavnost organizacij, ki merijo na to, da odvzamejo našemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine; kratko — Državna pogodba jamči v zaščitnem členu 7 popolno enakopravnost našega človeka!

V resnici »veliko pismo« manjšinskih pravic! Toda na žalost vse le na papirju!

Evo pa bilanca ob prvi obletnici podpisa, kaj nam je Državna pogodba v prvem letu »dejansko« prinesla: Strupene izbruhe dela avstrijskega tiska proti vsem, ki se skušajo poslužiti teh zajamčenih pravic! Naziv »provokatorja« vsakomur, ki tudi v praksi zahteva v mednarodnem dokumentu priznane pravice! Splošno javno gonjo proti dvojezični šolski odredbi, in to celo ob pomoči najvišjih predstavnikov države, čeprav so se pri pogajanjih za Državno pogodbo sklicevali ravno na to odredbo kot znak svojega demokratičnega nastrojenja in svoje človečanske širokogrudnosti! »Kärntner Schulverein Südmark« z izrecno dejavnostjo, ki meri na to, da odvzame našemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine! In še nekaj procesov prav zaradi tega, ker se kot avstrijski državljani slovenske narodnosti upamo zahtevati upoštevanje pravic, ki nam jih daje Državna pogodba itd., itd...!

Ob tej bilanci brez dvoma koroški Slovenci nismo mogli prezreti prve obletnice podpisa Državne pogodbe in smo prav na ta dan poslali zvezni vladi in vsem ministrstvom enako glaseče se vloge, katere vsebino prinašamo na drugem mestu. Prepise te vloge smo v smislu § 2 člena 34 Državne pogodbe poslali v vednost tudi predstavnikom aliiranih in asociiranih sil, ker smatramo za našo pravico, da se kot neposredno prizadeti obračamo na vse partnerje Državne pogodbe.

Nedeljske volitve v številkah

Pri volitvah v državni zbor — na Koroškem in Gradiščanskem so bile hkrati tudi deželnozborske volitve — se je spet enkrat pokazalo, da vidi pretežna večina avstrijskega ljudstva svoje zastopstvo le v eni izmed obeh velikih strank, to je v Socialistični stranki Avstrije in Avstrijski ljudski stranki. Kajti tudi tokrat so utrpeli vse ostale stranke in liste občutno izgubo in tako postale le še bolj brezpomembne pri odločanju v državni politiki.

Za državnozborske volitve je bilo 4.614.414 volilnih upravičencev, od katerih jih je 4.351.937 oddalo veljavne glasovnice. Posamezne stranke so pri teh volitvah dobile naslednje število glasov: ÖVP 2.000.459 (leta 1953 jih je imela 1.781.777), SPÖ 1.873.142 (leta 1953 1.818.517), FPÖ 283.717 (VdU leta 1953 472.866), KPÖ 192.418 (leta 1953 228.159), Freie Arbeiter-Bewegung 1846, Ergokraten 232, Partei der Vernunft 284, Patriotische Union 83, Mittelstandspartei 23 in Verband der Wahlverhinder-ten celih 6 glasov. Na podlagi tega izida bodo imele posamezne stranke naslednje zastopstvo v parlamentu: ÖVP 82 (doslej 74), SPÖ 74 (73), FPÖ 6 (14) in KPÖ 3 (4) sedežev.

Izid deželnozborskih volitev na Koroškem pa je naslednji: SPÖ je dobila 127.993 glasov (leta 1953 122.245) in bo tudi v novem deželnem zboru zastopana z 18 poslanci, ÖVP 86.964 glasov (72.321) in 12 (11) mandatov, FPÖ 41.740 glasov (leta 1953 jih je imel VdU 42.877) in 5 (6) poslancev, KPÖ 8.281 (10.337) glasov in kakor doslej 1 poslanca. Ostali dve stranki — monarhisti s 1068 glasovi in ergokrati z 21 glasovi — sta ostali brez zastopstva.

Kako so glasovale posamezne občine na dvojezičnem ozemlju, je razvidno iz naslednje razpredelnice:

	SPÖ		ÖVP		FPÖ		VDU		KPÖ	
	1956	1953	1956	1953	1956	1953	1956	1953	1956	1953
Bekštajn	1653	1683	1051	578	147	281	86	95		
Bela	882	762	304	193	42	32	31	42		
Bilčovs	232	170	153	106	51	38	1	2		
Bistrica pri Pliberku	585	462	294	129	71	85	8	13		
Bistrica na Zilji	149	127	189	148	7	47	—	—		
Bistrica v Rožu	617	559	328	190	89	119	41	75		
Blače	92	80	189	149	24	44	—	—		
Blato	322	211	320	242	28	27	3	2		
Borovlje	1887	1769	819	728	311	327	259	317		
Brdo	413	385	305	246	37	77	1	4		
Djekše	322	241	276	267	38	63	—	1		
Dobrla ves	1347	1255	797	662	168	168	37	55		
Galicija	428	419	299	223	76	70	7	7		
Globasnica	268	175	292	141	53	90	7	3		
Goriče	177	170	127	115	10	20	2	2		
Grabštajn	561	565	280	299	298	171	13	20		
Grebinj	551	483	657	556	243	252	16	24		
Hodiše	405	350	189	151	26	24	6	22		
Kostanje	252	281	129	73	159	130	15	14		
Kotmara ves	529	510	337	230	50	65	45	47		
Ledince	396	382	228	134	71	69	7	4		
Libeliče	233	189	253	159	49	33	—	4		
Libuče	413	288	166	112	63	83	6	3		
Lipa	436	408	170	136	125	91	31	32		
Loga ves	630	596	237	150	175	137	43	57		
Marija na Zilji	634	570	319	273	84	84	65	76		
Medborovnica	380	319	189	129	29	43	9	12		
Medgorje	272	286	154	120	27	38	7	12		
Otmanje	162	153	111	79	81	109	5	5		
Otok	265	271	288	222	56	104	12	12		
Pliberk	243	191	319	304	50	64	5	5		
Podklošter	2184	1968	750	576	323	339	168	245		
Pokrče	507	482	266	239	116	102	4	7		
Radiše	86	39	109	93	44	33	—	2		
Rožek	178	161	124	104	49	40	3	2		
Ruda	431	425	242	185	104	76	9	6		
Sele	257	252	108	34	4	7	6	8		
Slovenji Plajberk	156	137	83	76	25	21	6	5		
Smerče	615	548	326	257	235	335	63	78		
Straja ves	289	294	195	146	36	66	5	7		
Svetna ves	239	225	174	129	36	25	35	30		
Škocjan	799	621	512	385	178	175	12	18		
Škofiče	499	443	207	111	91	106	27	47		
Šmarjeta v Rožu	265	237	286	166	37	61	10	11		
Štefan na Zilji	500	505	288	239	108	133	2	9		
Št. Jakob v Rožu	1236	1089	626	416	135	190	185	189		
Št. Peter na Vašinjah	429	388	224	169	64	71	13	15		
Št. Tomaž	446	399	296	271	56	89	3	3		
Teholca	594	574	244	192	85	70	22	46		
Tinje	149	127	123	113	72	69	1	1		
Trdnja ves	267	276	137	118	49	41	5	7		
Važenberk	687	634	468	382	228	207	12	18		
Velikovec	926	845	693	580	372	512	26	41		
Vernberk	855	855	359	314	346	210	27	39		
Vobre	375	342	318	294	69	80	17	19		
Vrba	444	475	471	430	302	300	23	18		
Zgornja Vesca	112	106	97	71	33	21	15	11		
Železna Kapla	528	517	338	198	62	53	10	21		
Žihpolje	209	198	258	250	81	51	3	4		
Žitara ves	681	610	352	243	13	21	5	6		
Žrelc	570	531	371	260	134	120	21	45		
Žvabek	106	99	95	63	1	2	—	2		
Beljak — mesto	9776	9490	5570	4466	2648	2947	1185	1522		
Celovec — mesto	17.778	17.525	14.441	10.469	6758	6910	1492	1800		
Koroška	127.993	122.245	86.964	72.321	41.740	42.877	8281	10.337		

PO ŠIRNEM SVETU

New York. — Ameriški delegat pri OZN Lodge je izjavil pred ameriškim kongresom, da ZDA še vedno odklanjajo sprejem LR Kitajske v Združene narode. Dejal je, da Kitajska sprejema v to svetovno organizacijo ne bo dosegla ne z grožnjami in tudi ne po kakšni drugi poti, ker da so ZDA v stanju, to v vsakem primeru preprečiti.

Washington. — Sekretar tiska v Beli hiši, Lagerty, je izjavil, da je predsednik ZDA Eisenhower doslej še vedno odklonil, da bi povabil Bulganina in Hruščeva v Washington. To pa zato, ker pravi, da oba sovjetska voditelja svojih besed še nista potrdila z dejanji.

Hamburg. — Anketa za ugotovitev javnega mnenja, ki jo je izvedel neki institut v Hamburgu, je pokazala, da ima sedanji minister za zunanje zadeve v Zapadni Nemčiji, von Brentano, največ izglede, postati naslednik sedanjega zveznega kanclerja Adenauerja.

Zürich. — Vlade Velike Britanije, SZ in ZDA so napovedale, da bodo poslale nekatere svoje najnovejše tipe reaktivnih letal na letalsko razstavo, ki bo v Zürichu v drugi polovici maja. Britanija bo poslala reaktivne lovce »Hawker« in bombnike tipa »Valliant«. Sovjetska zveza nove tipe reaktivnega potniškega letala »Tu-104«, ZDA pa nove reaktivne lovce »Super-Sabre F-100«.

Tokio. — V kratkem bodo izpustili iz zaporov domala vse japonske vojne zločince, kar jih je še na Kitajskem, je napovedal kitajski ministrski predsednik Ču En Laj v razgovoru s člani japonske delegacije na prvomajski proslavi, ko je omenil »repatriacijo tisoč japonskih vojnih zločincev«. Po podatkih japonskega Rdečega križa je na Kitajskem še 1064 vojnih zločincev.

New Delhi. — Indijski minister brez listnice Krišna Menon je izjavil, da je bil v zadnjih 18 mesecih dosežen napredek pri razgovorih za splošno razorožitev. Govoreč pred odborom za zunanje zadeve je Krišna Menon dejal, da si Indija v današnjih mednarodnih odnosih jih ne pripisuje kakšne posebne vloge.

London. — Na občinskih volitvah v Veliki Britaniji so laburisti dobili doslej največ glasov in mest. Laburistična stranka je dobila 914 mest, konservativci 909 mest, neodvisni so dobili 552 mest, liberalci pa 36 mest.

Rabat. — V ponedeljek je bila v Rabatu prva parada nove kraljevsko-maroške armade pred sultanom Ben Jusufom. Okoli 14.000 vojakov nove maroške armade je vodil šef generalnega štaba princ Mulay Hassan. Posameznim oddelkom po večini poveljujejo francoski oficirji. Večina vojakov pa so Berberi, ki so že služili v francoski armadi. Novo vojsko je maroško ljudstvo pozdravljalo z velikim navdušenjem.

Atene. — Zapadnonemški zvezni prezident Heuss je v torek zjutraj prispel v Atene na državni obisk. Državni obisk v Grčiji bo trajal vsega skupaj šest dni, nato pa namerava Heuss še nadaljnjih pet dni privatno preživeti v Grčiji.

Rim. — Osebe dveh italijanskih letalskih družb LAI in AL Italia je stopilo v šestdnevno stavko. Uslužbenci letališč in uradov teh družb zahtevajo povišanje plač.

Zagreb. — Med predstavniki avstrijske in jugoslovanske vlade se bodo 22. junija začela v Zagrebu pogajanja o sklenitvi veterinarsko-sanitarnega dogovora med obema državama.

Nekaj parlamentarnih števil

Avstrijski državni zbor — parlament — šteje 165 poslancev. Od teh jih je 11 s Koroške, 7 iz Gradiščanske, 34 iz Nižje Avstrije, 25 iz Zgornje Avstrije, 7 iz Salzburgske, 26 iz Štajerske, 10 s Tirolske, 5 iz Predarlške in 40 iz Dunaja. V državni zbor je kandidiralo 1287 kandidatov, med temi 140 žensk. V volilnih seznamih je bilo vpisanih skupno 4.614.464 volivcev ter je znašala volilna udeležba okoli 96 odstotkov.

Mladinsko naselje raste na zelenem Pohorju

Že nedavno, ko smo poročali o skupščini Planinske zveze Slovenije, smo mimogrede omenili, da je Planinsko društvo Ruše pri Mariboru storilo pomemben korak v smeri, ki naj pritegne mladi rod v naravo, da tam najde prijeten oddih, da si okrepi zdravje duha in telesa, da vzljubi planine in s tem svojo domovino prav tam, kjer je najlepša. Planinska skupščina je enodušno odobrila zamisel Ruš, mi pa hodočemo na kratko orisati, kako sta ta mali kraj in njegovo Planinsko društvo začela s plemenitim dejanjem uresničevati geslo: »Skrb za mladi rod je pogoj našega obstoja«.

Ni neznano, da so bile Ruše že leta 1941, kmalu nato, ko so bili nacistični osvajalci pohodili staro Jugoslavijo, eno izmed žarišč ljudskega upora v Sloveniji, tedaj morda najsevernejša celica aktivne protifašistične dejavnosti tik ob meji tretjega rajha, središče narodnoosvobodilne borbe v Dravski dolini pred vratmi Maribora. V letu 1942 pa so že imele svojo lastno partizansko »Ruško četo«, ki je predstavljala malome tretjino slavnega in legendarnega Prvega pohorskega bataljona, katerega borci so do zadnjega padli v boju proti stoteri sovražnikovi premoči. Zato torej ni slučaj, da je slavna borbeno tradicija Ruš napotila prebivalce, zlasti pa še planince tega kraja k odločitvi, da postavijo nesmrtnemu Prvem pohorskemu bataljonu in njegovim junaškim borcem svojevrstni spomenik: Pionirsko počitniško naselje »I. Pohorski bataljon«.

Da bi vzgojilo mladi rod v ljubezni do planin, do pohorskih temnih gozdov, ki hranijo spomine na junaške borbe, je Planinsko društvo Ruše v letu 1954 ustanovilo planinske pionirske krožke, ki so se brž začeli uspešno razvijati. V šolskih počitnicah leta 1954 je v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine priredilo prvo taborjenje otrok pri Ruški koči. Navdušenje pri mladini sami, ki je kmalu prešlo tudi na njene starše, je le-te navdihnilo z idejo in željo, da bi bila taka taborenja na zelenem Pohorju v vseh šolskih počitnicah. Ideja in želja sta krožili med ljudmi, zajeli poleg iniciativnega planinskega društva še ostale množične organizacije v Rušah in okolici, končno pa se je rodil plemenit sklep za gradnjo pionirskega doma in naselja.

Ko so Ruše januarja 1955 proslavljale svoj občinski praznik, posvečen herojski poslednji borbi Prvega pohorskega bataljona, je v okviru teh proslav bil tudi ustanovni občni zbor Gradbene zadruge z imenom Pionirsko počitniško naselje »I. Pohorski bataljon«. Takoj je mlada zadruga pristopila k delu in že v istem letu usposobila prvo pionirsko kočico pri Arehu na Pohorju, v bližini znane Ruške planinske kočice. Koristnost takega prizadevanja za mladino so potrdile tri zaporedne otroške kolonije, ki so v šolskih počitnicah 1955

letovale v prvi usposobljeni koči — zadržki Pionirskega naselja »I. Pohorski bataljon«.

Prodorni uspeh njihove zamisli je iniciatorje in organizatorje mladinskega naselja na Pohorju upravičil, da so naslovili široko povabilo vsem, ki jim je telesni in duševni razvoj mladega rodu pri srcu, naj pristopijo ustanovljeni zadrugi ter jo podpro v njenem plemenitem delu za mladino. Odmev v šolah, podjetjih, pri sindikatih, drugih množičnih organizacijah in zlasti pri planinskih društvih pa je bil že doslej tak, kakršen more biti le v napredni državi z novim socialističnim družbenim redom. Mladinsko naselje na Pohorju po komaj dobrem letu svojega obstoja že obeta postati več kot samo zamišljeno počitniško letovišče. Izven šolskih počitnic bo to priljubljena izletna točka za spomladanske in jesenske šolske izlete, kjer bo sleherni mladi človek našel cenečno prenočišče in prehrano in od koder bodo učitelji svoje razrede lahko vodili po

grebenu Pohorja na »partizanski« Šumnik in na slavno poslednje bojišče I. Pohorskega bataljona. Tako bo združeno prijetno s koristnim, da bo mladina spoznavala kraje kjer bi sleherni drevo lahko pripovedovalo o slavnih dneh narodnoosvobodilne borbe. Prav tako naj bi bilo naselje izven šolskih počitnic na razpolago tudi vajencem in delovni mladini za cenen letni oddih, ki si ga naj vsak lahko privošč.

Z gradnjo Pionirskega naselja »I. Pohorski bataljon« Planinsko društvo Ruše in vsi, ki so se za izpolnitev plemenite naloge z njim združili v gradbeno zadrugo, ne postavljajo samo res svojstvenega dostojnega spomenika nesmrtnim pohorskim junakom, marveč ustvarjajo tudi pogoje, da v naravi, soncu in planinskem zraku prenašajo slavne spomine iz najsvetlejših dni zgodovine slovenskega naroda na mladi rod ter da ga telesno krepijo in duhovno vzgajajo, saj bo že jutri nosilec naprednega, socialističnega družbenega življenja v svoji domovini.

KULTURNE DROBTINE

Avstrijske univerze in število slušateljev

Na 14 avstrijskih univerzah, visokih šolah in akademijah je bilo v zimskem semestru leta 1955/56 19.954 študentov, med njimi 4027 žensk. Število slušateljic se je v zadnjih letih ustalilo na 20 %, le na akademijah je nad 50 % žensk. 17 % študirajočih je inozemcev, med katerimi je največ študentov iz Nemčije, Italije, Grčije in Norveške. Med inozemci jih največ študira filozofijo in tehniko (23 %), 20 % pravo, a najmanj, namreč 10 %, medicino.

Mozartov jubilejni zbornik

Pri dunajski založbi Amalthea, ki izdaja dela o glasbi, je izšla jubilejna monografija »Mozart 1756—1956« na 830 straneh z nad 200 slikami ter 78 ilustracijami. Avtor monografije je profesor na dunajski univerzi Erich Schenk. Njegovo delo je po mnenju dunajske kulturne javnosti največja monografija o genialnem Mozartu. Delo je plod dolgotrajnih študij in raziskovanja ter ni namenjeno samo glasbenim strokovnjakom, marveč vsakemu povprečno izobraženemu bralcu. Monografija prikazuje tudi sliko celotnega kulturnega življenja in družbenih razmer obdobja, v katerem je živel in ustvarjal veliki Mozart.

Založba Amalthea je izdala doslej monografijo o Antonu Brucknerju, Schubertu in Čajkovskem.

Cankarjevi »Hlapci« na pariškem festivalu

Na letošnjem III. mednarodnem dramskem festivalu v Parizu bo sodelovala tudi Drama Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Uprizorili bodo Cankarjeve »Hlapce« v režiji Slavka Jana. S Cankarjevimi Hlapci bo ljubljanski dramski ansambel predstavil ob koncu junija jugoslovansko gledališko življenje tujini. Člani žirije, ki je odločala o sodelovanju na festivalu, so bili književniki Mirko Božič, Eli Finci, Josip Vidmar in režiser Mata Milošević.

Ljubljani v odličnem prevodu Ceneta Vipotnika. Omenjeni roman si lahko naročite tudi v »Naši knjigi« v Celovcu, Gasometergasse 10.

Nova številka »Mladega roda«

Z zadnjo številko za meseca maj in junij 1956 je zaključen peti letnik »Mladega roda«, lista za koroško mladino, kateri je bil tudi letos zvest spremljevalec v šoli in doma.

Kakor prejšnje številke, tako je tudi zadnja bogata na zanimivem in hkrati poučnem čitivu, pestro okrašena z lepimi slikami in ilustracijami.

Letošnji salzburški festival

Letos bodo v okviru tega festivala uprizorili 6 Mozartovih oper: Cosi fan tutte, ki jo bo dirigiral Karl Böhm, Don Juan, Beg iz Seraja, Čarobna piščal, Figarova svatba in Indomeneo, ki jim bodo dirigirali različni dirigenti.

»City Ballet« iz New Yorka bo gostoval 26. in 28. avgusta. Gledališki del festivala obsega dvoje del Hoffmannthalovega Slehernika, ki bo uprizorjen na trgu pred stolnico, in Goethejevega Egmonta, ki ga bodo uprizorjali v gledališču.

Bogatejši je koncertni program, ki ob-

sega sedem simfoničnih koncertov Dunajske filharmonije. Na prvem koncertu bo Bruno Walter dirigiral Mozartov Requiem. Šest koncertnih matinej bo posvečenih izključno Mozartu. Na programu je dalje več pevskih koncertov in osemnajst serenad, pri katerih bodo sodelovali orkester salzburškega Mozarteuma, Dunajski oktet, orkester Virtuosi da Roma in še drugi ansambli. Poleg orgelskih koncertov je na programu festivala še osem komornih koncertov, pri katerih bodo sodelovali tudi zagrebški solisti.

NOVE KNJIGE

Na smrt obsojeni zločinec izpoveduje

»Jetnik« francoskega pisatelja Clauda Avelina je drobna, v prvi osebi pisana izpoved človeka, ki ga je zgrešena vzgoja in iz revščine izvirajoči manjvrednostni občutek zapletel v slepo ljubezen, ta pa po krutem naklepu usode v zločin. Čeprav o »zločinu« z navedenega vidika ni mogoče govoriti, mora Avelinov »jetnik« preiti vse stopnje ponižanja človeškega dostojanstva v zaporu, dokler ne dozori vse njegovo čustvovanje v eno samo željo po maščevanju. Strel iz revolverja konča življenje maščevalca in njegovega zoprnika. Toda ta strel konča še veliko več: Avelinovo upanje, da bi mogla sreča v življenju odmeriti pravičen delež tistemu, »kogar v zibeli vid'la je berača«. Roman se dogaja v tridesetih letih in s tem utemeljuje pisateljevo črno-

glednost. Pisan je v skopem, stvarnem, zelo preciznem slogu, ki se včasih vzpne do nepričakovanih pesniških lepot.

»Jetnik« je najboljša Avelinovo delo, prvič je ta roman izšel leta 1936. Odtlej je doživel že več francoskih izdaj, prevedli pa so ga tudi v večino evropskih jezikov. Iz življenjepisa Avelina Clauda povzamemo lahko tele podatke: rojen je bil v Parizu leta 1901 in tam živi. Pred svojim tridesetim letom se je dalj časa ukvarjal z založniškim delom, potem pa se je posvetil književnosti in napisal vrsto novel, romanov in potopisov. Uvrstili so ga med znana imena sodobne francoske književnosti. Leta 1952 je za svoje delo dobil veliko francosko pisateljsko nagrado.

Roman je izdala Cankarjeva založba v

Marija Janežič:

Doprinos koroških Slovencev k občaslovenski književnosti in kulturi

(Iz gradiva za seminarsko nalogo)

To in zahtevo po Zedinjeni Sloveniji je poleg Majarja stalno poudarjal v svojih političnih spisih tudi njegov sodobnik Andrej Einspieler, ki je nejevoljno gledal na spečo Ljubljano, ki je bila z Bleiweisom politično vse preveč oprezna in počasna. Majar in Einspieler sta polnila strani Cigaletove Slovenije s političnimi članki in dopisi, iz katerih je razvidna njuna napredna usmerjenost.

Leta 1848 se je politično življenje razplamtelo tudi na Koroškem. Kot obmejna slovenska pokrajina je morala Koroška bojevati brezupen boj s številčno močnejšimi nestrpnimi sosedi, stopiti je morala v organiziran odpor zoper Frankfurtske volitve; boju za uveljavljanje slovenskega jezika v šoli in uradu se pridruži še boj z domačimi Nemci in nemškutarji, ki so slovensko narodno-obrambno delo skušali zavirati s preganjanjem slovenskih koroških rodoljubov. Einspieler in Majar sta z živo in pisano besedo budila narodno zavest med svojimi rojaki. Kot v Ljubljani, Trstu in drugod, so si leta 1848 tudi koroški Slovenci osnovali Slovensko društvo, katerega se je leta 1864 pridružila še čitalnica. Kot druge je bila tudi celovška čitalnica središče tedanjega narodnega življenja in dela; z besedami, na katerih so z godbo, petjem, igrami,

govori in s predavanji gojili družabnost, se je budila narodna zavest. V precej pomembnem Celovcu se čitalniško življenje seveda ni moglo razviti tako kot drugod, vendar pa se je iz Celovca širila narodna zavest tudi med preprosto ljudstvo na deželi.

Zavedajoč se nevarnosti, ki je pretila koroškim Slovincem s strani Nemcev, so koroški rodoljubi s svojim neutrudnim delom vsak na svojem torišču skušali to nevarnost preprečiti ali vsaj zmanjšati. V politiki in publicistiki pripada prvo in vodilno mesto Andreju Einspielerju (1813—1888), sposobnemu in nadarjenemu politiku, ki se je skoraj pol stoletja z vztrajnostjo in neustrašenostjo boril za pravice koroških Slovencev. Rodil se je kot sin revnega tkalca v Svečah. Z župnikovo pomočjo se je izsolal v celovškem liceju in nadaljeval študije v bogoslovju. Potem je služboval v raznih krajih in je bil v osmih letih premeščen 13-krat; seveda mu tudi oddaljene Višarje, kamor so slovenske duhovnike sploh radi pošiljali, niso bile prizanešene. Po letu 1846 je deloval v Celovcu kot mestni kaplan in učitelj slovenščine na realki, kjer je ostal 30 let do svoje upokojitve.

Einspielerjevo delo je zelo obsežno in raznovrstno, kar je značilno za večino koroških

10 kulturnih delavcev. Kot politik, ljudski poslanec, spreten časnika-urednik političnih in šolskih glasil ter kot učitelj si je celo življenje prizadeval, da bi vzbudil in utrčil v zatiranem koroškem ljudstvu narodno zavest in usposobil ta obmejni del slovenskega naroda za obrambno delo proti naraščajoči germanizaciji. Njegov vpliv je segal tudi dalje. Kot pripadnik napredno usmerjene struje je budil tudi takrat mlačno Ljubljano in se jezil na ljubljansko breziničativnost. S članki je pridno sodeloval v celovski Cariniji in drugih nemških glasilih, nadalje pri Bčeli, Cigaletovi Sloveniji, ki je prinašala nešteto njegovih dopisov, kjer je odločno zahteval Zedinjeno Slovenijo in enakopravnost slovenskega jezika.

Ko so v Ljubljani leta 1848 ustanovljeni politični časniki Slovenija, Ljubljanski časnik in drugi čez nekaj let prenehali izhajati, se je pokazala nujnost, da se ustanovi nov slovenski politični list. Kakor je leta 1858 Janežič s Slovenskim Glasnikom omogočil nastopiti mladini v javnosti z literarnimi deli, tako je leta 1865 Einspieler z ustanovitvijo Slovenca (1865—1867) dal možnost napredni mladini, da se oglasi s svojimi političnimi zahtevami. Tu vidimo, da je Einspieler gledal na slovenski kulturni razvoj bolj napredno kot ljubljanski prvaki, čutil je isto potrebo kot mladina. Slovenec je postal glasilo mladih in med sodelavci najdemo Valentina Zarnika, Josipa Vošnjaka itd. Najvažnejši med sodelavci je bil Fran Levstik, ki je kakor v Janežičevem

Glasniku tudi tu nastopil z zdravim kritiko, naperjeno proti ljubljanskim prvakom. Leta 1867 je moral Slovenec prenehati, ker mu je stregla po življenju avstrijska vlada; njegov urednik je bil obsojen celo na zapor.

Če govorimo o pomenu Einspielerjevega Slovenca, ga lahko primerjamo z Janežičevim Glasnikom. Kakor je Glasnik pripravil pot Stritarjevemu, pozneje Ljubljanskemu Zvonu, tako so tudi Slovenčevi mladi sodelavci osnovali že leto dni navrh svoje napredno politično glasilo Slovenski Narod.

Na kratko še o ostalem Einspielerjevem delu. Poleg Slovenca je izdal še več političnih glasil v nemškem jeziku, n. pr. nemški list za obrambo slovenskih interesov Stimmen aus Innerösterreich, Draupost in druge. V vseh časopisih je sam objavil nešteto dopisov in člankov o narodnih, šolskih, političnih in kulturnih vprašanjih. Iz vseh prispevkov pa jasno spoznamo Einspielerja kot človeka, kot politika in velikega narodnjaka, ki je nadvse ljubil svoje koroško ljudstvo. Kot goreč Slovan se je pridružil Majarjevemu vseslovenskim idejam in propagiral združitev vseh Slovanov.

Einspieler je izdal tudi prvo slovensko pedagoško glasilo Šolski Prijatelj oziroma Slovenski Prijatelj (1852-56-83), ki se je po letu 1856 spremenil v cerkveno glasilo in zgubil na pomenu. V njem je objavil vrsto pedagoških in didaktičnih člankov, se zavzemal za pouk slovenščine in za izboljšanje šolstva na Slovenskem itd.

(Se nadaljuje)

Gostovanje podjunskih zborov na Jezerskem

Minulo nedeljo, bil je lep pomladanski dan, so podjunski združeni pevski zbori gostovali na Jezerskem, v idiličnem gorskem kraju slovenske zemlje. Prej pa so oni, ki so že dorasli za izvajanje volilne pravice, storili tudi še svojo državljansko dolžnost in oddali svoj glas stranki, od katere pričakujejo, da bo po svojem programu med drugim uresničevala tudi na-

Bilčovs

Končan je volilni boj in polagoma se bodo pomirili po volilni kampanji razburjeni duhovi. Kakor vedno, so se tudi tokrat vse mogoče stranke potegovale za naše glasove. No, pa da ne bo preveč zamere, smo tudi vsaki stranki dali nekaj glasov. Tako so dobili komunisti 1 glas, monarhisti 17, frajhajpartaja 51, volkspartaja 153 in socialisti 232 glasov. Od zadnjih deželnozborskih volitev so vse imenovane stranke razen komunistov napredovale. Slovenci smo pri nedeljskih volitvah večinoma podprli socialistično stranko in smo s tem pokazali, da obsojamo in odklanjamo hujskaško gonjo OVP-ja in FPO-ja proti naši manjšini in da protestiramo z glasovnico v roki tudi proti razpihovanju šovinističnega sovraštva po časopisju teh dveh strank. Odklanjamo

čela narodnostne strpnosti in enakopravnosti obeh narodov v deželi za skupno blaginjo, gospodarski razvoj in socialni napredek.

Kmalu popoldne so se avtobus in nekateri druga motorna vozila povzpela iz Jezerske Kaple proti Jezerskemu prelazu. Vožnja po vzpenjači se cesti in številnih serpentinah, skozi zeleni gozd, je bila zanimiva in romantična in nobeno čudo ni, da je na mah zavladalo med pevci najprijetnejše razpoloženje in razkošna radost. Obmejne formalnosti so, kar moramo priznati, na obeh straneh izvedli vljudno in korektno. Iz Jezerskega vrha se je že nudil lep in diven razgled v sončno pomladansko pokrajino in polni pričakovanja so se izletniki bližali cilju, izredno lepemu kraju, ki se mu pravi Jezersko.

Vas se deli v Spodnje in Zgornje Jezersko ter ima Spodnje 694 do 1080 metrov, Zgornje pa 903 do 1216 metrov nadmorske višine. Tu je bilo nekdanje jezero in od tega je tudi ime. V spodnjem naselju je prometno središče z gozdarskimi proizvodni. V navadah prebivalstva se še kažejo koroški vplivi in tudi slog hiš je podoben. V tem planinskem kraju je pomembna reja dobre solčavsko-jezerske pasme ovac. V gozdovih so bogata lovišča z visokogorsko divjačino, v potokih pa je mnogo

zersko ima številno lepo opremljenih gostišč in prenočišč za namene tujkega prometa.

V ta idilični kraj je Turistično društvo Jezersko s sodelovanjem prosvetnega društva »Svoboda« povabilo naše pevce, ki so bili takoj ob prihodu deležni prisrčnega sprejema. Pevce sta med množico sprejela za Prosvetno društvo upravitelj šole Mušič, za Turistično društvo pa tov. Zbilj in za SZ tov. Rebolj.

V dvorani hotela Korotan je čakalo nabito polno občinstva, ki je pevce navdušeno pozdravilo. Veliko zanimanje za našo koroško narodno pesem, ki so ga pokazali tamošnji ljudje z udeležbo, ki je bila številna, kakor so zagotavljali, da le malokdaj, je pevce navdušilo, da so peli dobro in brezhibno. Jezerčani so sprejemali naš, kakor so dejali, pomladanski dar z živahnim pritrevanjem in vidno radostjo. V imenu pevcev in za SPZ je domačine pozdravil Lovro Potočnik ter se zahvalil za topli sprejem in zanimanje za našo koroško pesem, ki je odsev naših krajev in ljudi in nosi pečat slovenskega življa na Koroškem, pesem, ki je postala last vsega slovenskega ljudstva tostran ali onstran meje.

Pevcem je v znak hvaležnosti in priznanja podarila tov. Anica Žagarjeva prelep šopek z zelo občuteno recitacijo, kjer je v zadnji kitici dejala: Naš pozdrav: Gorenjski nagelj, roženkravt in rožmarin. naj v zahvalo bo za pesem, vam in nam v prelep spomin.

Po zares uspelem koncertu so bili naši fantje s pevovodjem Foltijem Hartmanom ter krajevnima pevovodjema Hanzijom Kežarjem in Vladimirjem Prušnikom deležni pristnega in prisrčnega slovenskega gostoljubja. Domačini in naši pevci so skupno preživeli prijeten družabni večer. Razpoloženje je bilo odlično, godba je igrala in kmalu so se dekleta zanimala, če znajo naši fantje kaj plesati. Fantje so seve pokazali, da so tudi na tem področju mojstri in tako je prijetni večer vsem zelo kmalu potekel.

Naši pevci so se vrnili z izleta na Jezersko z najlepšimi vtisi in s sklepom, da bodo našo dragoceno kulturno dobrino, narodno pesem, tudi nadalje vztrajno in z ljubeznijo gojili.

Po naši zemlji

pa tudi pretvarjanje nas Slovencev v Windische, kot je napovedal profesor iz naše neposredne sosesčine, kjer govorijo isti slovenski jezik kakor mi, jezik katerega slovenski izvor je moral profesor brez dvoma spoznati tudi kot slavist. Tudi gospodarski razlogi so nam narekovali, da smo dali socialistični stranki večino. Srednji in mali kmet ter delavec so tisti, ki si morajo res z delom svojih rok služiti svoj kruh. Ti naj si podajo roke in odklenkalo bo izkoriščevalcem naših žuljev in ob času volitev izkoriščevalcem naših glasov.

Bilčovs

Zopet moramo poročati žalostno novico. Preminul je v 82. letu starosti Filip Lesjak, pd. stari Adam v Bilčovsu. Dne 11. 5. t. l. smo ga ob veliki udeležbi spremili na njegovi zadnji poti. Za slovo mu je na domu in ob grobu zadonela naša žalna pesem. Rajni je bil eden izmed onih jeklenih narodnjakov, ki nikdar ni klonil pred silo, da bi zatajil to, kar je bil, namreč Slovenec. Do zadnjega je bil z veseljem prebiral naše knjige in Slovenski vestnik. Dokler je mogel, je rad posecal naše prireditve in če je klicala dolžnost državljan na volitve, je bil med tistimi, ki nikdar niso razmišljali, komu naj zaupajo svoj glas. Bil je Slovenec in je glasoval za korist slovenske stvari. Naj se v domači zemlji spočije od truda življenja, preostali pa naše sožalje!

Ruda

Šestindvajsetletna gospodinja Marija Kašpar se je z vilami močno ponesrečila. Zajemala je steljo ter se je po nesreči zbodla v levo nogo. Po prvi zdravniški pomoči so jo morali prepeljati v bolnišnico za nezgode v Celovec.

Obirska

Na nepreglednem ovinku blizu Obirske se je primerila huda prometna nesreča. Gozdni delavec Egidij Siter je trčil s kolesarjem Jožefom Karničarjem, ki je na svojem kolesu peljal tudi Marjeto Brumnikovo iz Obirske. Pri padcu se je Brumnikova močno ponesrečila; pretresla si je možgane, poškodovala zgornjo čeljust in zlomila levo roko. Ponesrečenko so prepekljali v bolnišnico v Celovec. Ostala dva pa sta bila lažje poškodovana.

Sinča ves

Pri posestnici Mariji Kačnik v Sinči vesi je v uti za steljo izbruhnila minulo nedeljo zvečer požar in uničil svinjski hlev in dve lešeni uti. Ogenj je ogrožal sosedne objekte, večjo škodo pa so preprečile kmalu dospеле požarne brambe iz Sinče vesi, Velikovca, Dobrle vesi in Peračije.

Od jesenske slavnosti do koroškega velesejma

Student visoke šole za svetovno trgovino Werner Glavanowitz iz Beljaka si je za svojo domačo nalogo za diplomu iz prometne vede izbral temo: »Koroški velesejem Celovec, njegov razvoj in gospodarski pomen«. Ne glede na to, da so velesejmi le redko predmet za znanstvene razprave, o koroškem velesejmu še nikdar ni bilo objavljenega tako temeljitega dela.

Glavanowitz se je posvetil delu z akademsko temeljitostjo. V svoji razpravi osvetljuje vse podrobnosti iz številnih

področij velesejma. Po definiciji pojma o velesejmu na splošno obravnava razvoj razstavne dejavnosti na Koroškem in izčrpano koroški velesejem sam, kakor njegovo izgradnjo, finančno in propagandno plat ter tehniško organizacijo. Obširno je v tem delu opisan koroški velesejem kot avstrijski lesno-strokovni sejem, kakor tudi gospodarski pomen te prireditve. Številne tabele in statistični pregledi očitujejo živo sliko o nastanku in stanju te najbolj reprezentativne koroške gospodarske prireditve.

Razne vesti iz Koroške

Gospod deželni glavar Ferdinand Wendenig je dne 10. t. m. praznoval v vsej čilosti in podjetnosti svoj 60. rojstni dan. K temu jubileju mu je predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitner v svojem in v imenu ZSO iskreno čestital. Deželni glavar se je za čestitke pismenim potom prisrčno zahvalil.

Deželni glavar se poleg prizadevanja za blaginjo dežele z vso vnemo trudi za ideal človečanstva, demokracijo, pomirjenje v deželi in za narodnostno toleranco. Zaradi te svoje dejavnosti si je osvojil veliko spoštovanje med koroškim prebivalstvom in mnogo odkritih prijateljev. Ta njegova načela so mu nakopala seve tudi sovražnike, ki ne morejo iz svoje stare kože ter se otrešiti šovinističnega nastojenja. V svojem slavnostnem govoru ob priložnosti »Dneva Združenih narodov« je deželni glavar dejal: »Ni koristno, če iščemo uresničenje visokih idealov v daljavi, temveč jih moramo uveljaviti v neposrednem krogu našega bivanja in življenja, če nečemo, da ostanejo samo brezkrvna tvorba.«

V deželnem muzeju sta prikazani dve zanimivi razstavi. »Maske eksotičnih ljudstev« je dal na razpolago dunajski muzej za narodopisje. Druga razstava pa prikazuje »Dvatisoč let kitajskega slikarstva«.

Urad za deželno obrambo je odredil, da bodo vojaški oddelki na Koroškem imeli naslednje označbe: Bivši provizorični oddelki za mejno zaščito 5, v Jezernici se bo odslej imenoval Kärntner Feldjäger-Bataillon Nr. 25, oni v Spittalu Kärntner Feldjäger-Bataillon Nr. 26, 3. pionirski oddelki v Obere Vellach 1. Pionier-Bataillon Nr. 7 in obmejni zaščitni telefonski oddelki v Beljaku 1. Tel. Bataillon Nr. 11.

Pretekli teden se je na Koroškem pripetilo 127 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 122 oseb poškodovanih, 3 pa mrtve. Visoka je spet številka smrtnih žrtev v vsej Avstriji. Pri skupno 1314 prometnih nesrečah je bilo 41 oseb mrtvih, 1058 oseb pa močneje ali lažje poškodovanih. Spet so v 42 primerih brezvestni vozniki pobegnili ter se niso zanimali za žrtve. Kot vzrok nesreče so v 37 primerih ugotovili alkoholizirano stanje vozačev.

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

VABILO

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« v Bilčovsu bo gostovalo dne 21. maja 1956 (binkoštni ponedeljek) ob 15. uri popoldne z igro

„Trije vaški svetniki“

v Logi vesi pri Marici.

Pridite na prireditev v obilnem številu!

Zbirka Mladinskega Rdečega križa

Med časom od 24. do 27. maja bodo člani Mladinskega Rdečega križa zbirali prispevke za Rdeči križ. Organizacija prejema svoja sredstva v glavnem vsako leto iz enkratne zbirke po hišah in na cestah. Vsa naj po svojih močeh prispeva, ker nihče ne ve, kdaj bo lahko v primeru nesreče ali bolezni potreboval Rdeči križ.

Zasedanje „Varnostne tehnike“ v Beljaku

V Beljaku je ta teden 24. strokovno zasedanje »Varnostne tehnike«. Zastopanih je preko 150 varnostnih inženirjev, obratnih zdravnikov in medicincev iz zveznih dežel, ki razpravljajo v okviru Splošne zavarovalnice za nezgode o ukrepih za zaščito proti nezgodam. Veliki pomen zasedanja, kjer so zbrani poleg varnostnih tehnikov tudi delovni krogi industrijske medicine in psihologije, je poudarjen tudi s tem, da so navzoči zastopniki socialnega ministrstva, ministrstva za promet in državljane obrate in prosvetnega ministrstva.

Delovni program zasedanja je obsežen in vsebuje predavanja in diskusije iz najrazličnejših področij o bolezenskih nevarnostih v obratih in zaščite pred nezgodami. Beljaški župan Timmerer je udeleženec pozdravil v Paracelsovi dvorani v magistratu.

Prometna nesreča pri železniški postaji Vetrinj

V torek je na železniškem prelazu blizu vetrinjske postaje trčil tovorni vlak v tovorni avtomobil, ki ga je vodil 37-letni kmet Janez Kulnig iz Celovca. V avtu je sedel tudi njegov 12-letni sin Jožef. Kmet je verjetno precenil razdaljo med vlakom in avtomobilom ter je hotel še pred vlakom preko prelaza. Bilo pa je že prepozno

Najlepši spomin za vsako priložnost je slika iz fotografskega ateljeja
TOLLINGER
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 31
tel. 20-76
Na binkoštno praznike oba dneva odprto

in vlak je zadel v avto ter ga še kakih sto do dve sto metrov tiščal po progi pred seboj, preden je mogel vlakovodja Niesler vlak ustaviti.

Avto je bil strahotno razdejan in tudi kabina, kjer sta sedela oče in sin. Na veliko čudo pa sta se mogla še sama sprostiti iz razbitega vozila. Poškodovana sta se oba, vendar na srečo poškodbe niso smrtonosne. Z rešilnim avtom, s katerim so kmalu prispeli, so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico. Razbiti avto pa, ki se je zagozdil v lokomotivo, je morala celovška požarna bramba odstraniti s svojimi tehniškimi pripomočki.

Tudi ta primer prometne nesreče, ki se je za obe osebi še prizanesljivo iztekla, je opomin in svarilo, da je potrebna pri prevozi in prehodih čez železniške proge in ceste skrajna previdnost in premišljen preudarek.

KOLEDAR

Petek, 18. maj: Erik
Sobota, 19. maj: Peter C.
Nedelja, 20. maj: Binkošti
Ponedeljek, 21. maj: Bink. pon.
Torek, 22. maj: Emil
Sreda, 23. maj: Janez
Četrtek, 24. maj: Johana

Ali že veste da...

...v zadnjem času že uspešno uporablja jo televizijo s traku — to je novi postopek, ki ga je dokončno uspelo brez motenj uporabiti? Pri tem postopku slike beležijo na magnetofonski trak, ki jih pozneje lahko z njega reproducirajo. Vendar je novi aparat zelo kompliciran in stane 75.000 dolarjev, kar vsekakor ni majhen denar.

...se je francoski fakir Burmah dal zapreti s 50 živimi gadmi v stekleno krsto, v kateri se bo postil 63 dni, »da bi ostal v kondiciji?« Preden je legel v krsto, je zdrobil še 75 steklenic in potresel črepiče na dno krste, da bi imel na njem »blazino«. Razen tega je vzel s seboj zavoj tobaka in škarje, da bi si kdaj pa kdaj postrigel brado. Vsak dan namerava popiti samo tri litre slane vode in nekaj slatine. Burmah je dosegel nekoč svetovni rekord v gladovanju, ko 99 dni ni užil nobene hrane. Medtem pa ga je prekosil fakir Silki, ki je živel brez hrane 105 dni.

...ima Pariz 2.850.000 prebivalcev, med njimi 27.500 umetnikov? Ženski akademski izobrazbo je v Parizu 535.000, moških pa samo nekaj nad 400.000. Kmetov živi v Parizu nekaj nad 1000, veleposestnikov 60, rudarjev pa 940. Ostalo prebivalstvo pa so trgovci, obrtniki ipd.

...na Švedskem delajo poizkuse s televizijo oddajno postajo v letalu? Ta sistem, ki ga imenujejo »stratovizija«, naj bi odstranil motnje v oddaji na večje razdalje. Letalo leti v višini kakih 6000 metrov in sprejema oddaje iz Stockholma ter jih oddaja naprej v krogu 500 kilometrov.

...so kakih 32 km južno od Kaira odkrili grobnico, staro približno 5000 let? Grobnica pripada prvi dinastiji faraonov. V njej so našli mnogo predmetov vezanih na kult kraljice Harnis. Istega dne pa so arheologi našli na področju Tajun, severozapadno od Kaira, v piramidi Kamadenovara granitni sarkofag, o katerem arheologi domnevajo, da je star 4000 let.

...je londonsko letališče največje na svetu, dolgo je 4 kilometre, široko pa približno 3,5 kilometra? Uporablja ga 28 letalskih družb. Na letališču je stalno zaposlenih 14.000 ljudi.

...je na Floridi umrl William Lewi Potts, izumitelj zeleno-rumene-rdeče svetilke, ki na križiščih urejajo promet? Prvo tako svetilko so postavili na Floridi pred 36 leti. Kmalu za tem pa se je razširila po vsem svetu. Dandanes so take svetilke za ogromni promet v mestih neobhodno potrebne.

...da je v Berlinu še vse polno ruševin, ki pričajo o strahotnem razdejnanju v drugi svetovni vojni? V teh razvalinah pa so se naselile mačke, ki so nekatere že napol podivjane. Cenijo, da je vsega skupaj okoli 80.000 mačk. V zadnjem času so začeli oster lov na te živali, ker prenašajo nalezljive bolezni.

Drog bo padel...

Nekaj dni nato je bil konec vročih pasjih dni. Pod večer se je nenadno od nekdaj vzel silen vihar, nato pa je začelo liti. Sila naliva je naraščala od minute do minute. Triinideseta baraka se je že umirila in počivala. Polo je rahlo smrčal, Gato je še bedel. Prisluhnil je nevihti. Misli pa so se mu neprestano vračale k teleskopu. Kakšne spremembe so doživeli od zadnje demonstracije z apelom! Dopisovanje z domom in dovažanje paketov iz Ljubljane so omejili, hrana se je poslabšala. Najhuje pa so teleskopce zadeli z maščevalnimi apeli. Organizatorji demonstracije z apelom niso imeli pojma, kakšen nov plaz težav so si sprožili na glave prav s tem postopkom. Poprej je namreč bilo lahko: Zbor je bil dvakrat na dan, dopoldne in popoldne, vedno ob določeni uri. Zdaj pa so ga sklicevali po petkrat, šestkrat na dan. In nikdar nihče ne ve, kdaj se bodo spomnili nanj. Poprej so ljudje prihajali v zbor kakor po kapljicah, po pol ure so

Ali naj verjamemo različnim napovedim vnaprej?

Po statistikah UNESCO izhaja v Franciji, Angliji, ZDA, Švici in Belgiji 2.288 dnevnikov.

Vsaj polovica teh listov redno prinaša astrološke rubrike. Mnogi bralci spremljajo branje v teh rubrikah in tudi kupujejo »svoj« list, medtem ko so posamezniki, ki se bolj zanimajo za čitanje iz zvezd, že zaprosili za natančnejša poročila astrologov, ki pišejo te sestavke.

Samo v Parizu ima okoli 6000 astrologov dnevno po 100 tisoč klientov; tako zaslužijo 100 milijonov frankov dnevno oziroma 30 milijard na leto. Ta poklic še nadalje cvete in uspeva, čeprav je preročevanje in vedeževanje z zakonom prepovedano.

Vzroki? Ljudje bi radi vedeli za svojo bližnjo bodočnost. Kdor verjame, da zvezde vplivajo na človekovo usodo, si na podlagi te svoje vere tudi lahko ustvari potrebne teoretične osnove. Seveda je sam začetek tega vedeževanja nerealen, vendar to ne moti astrologov, kadar izdelujejo horoskope.

Število horoskopov, ki bi se občutno razlikovali med seboj, je zelo omejeno. Neki astrolog je izračunal, da je mogoče za ves svet sestaviti okoli 500 koroskopov dnevno. Če upoštevamo, da se rodi na dan 86.000 otrok, bi torej moralo biti 172 skupin ljudi s podobnimi usodami. Od tega števila takoj odpadejo vsi, ki se rodijo v bližini polarnega kroga, ker se na tej zemljepisni širini krije živalski krog z obzorjem, v takem okolju pa astroloških tem ni mogoče sestaviti.

Kdor je malce spreten, lahko v nekaj minutah izračuna horoskop. »Vesten« astrolog posveča temu delu okoli 40 ur, medtem ko opravljajo »tovarne horoskopov« to delo v nekaj minutah, ker imajo cele zbirke kartonov, po katerih izdelajo »astrološko temo«. V resnici pa bi morali astrologi eni sami temi posvetiti vse svoje življenje, delo bi bilo zelo komplicirano.

Zanimivo je predvidevanje astrologov o koncu druge svetovne vojne. Nobeden izmed njih ni zadel; edina napoved, ki se je uresničila, je bila izjava generala Pattona, ki je dejal leta 1945, da se bo vojna končala 9. maja 1945, to pa je datum, ko so se Nemci dokončno predali. Patton pa ni bil astrolog, marveč vojskovodja...

Kaj naj rečemo o napovedih za konec sveta? V minulih 500 letih je bilo vsaj dvajset povsem različnih prognoz, ki so zajemale tudi več tisočletij dolgo razdobje.

Kako je z astrološkimi napovedmi, ki jih objavlja ameriški, francoski, britanski in drugi tisk? Vzemimo list, ki izhaja v 120.000 izvodih. Njegovi bralci se delijo na 12 skupin, ki imajo torej vsaka po 10.000 ljudi, to pomeni, da bi morala veljati prognoza kar za 10.000 bralcev hkrati.

Zdravnik in psihiater dr. Louis Couderc je napravil zanimiv poizkus. Objavil je oglas v katerem se je proglasil za vsevednega zvezdoslovca. Takoj nato je začel dobivati številna pisma s prošnjami za horoskope. Couderc je poslal vsem klientom enak horoskop, kmalu nato pa je sprejel dve sto pisem z izjavami hvaležnosti.

167 let star ženin

Najstarejši človek sveta prebiva v kolumbijskih Andih, v mestu s 25.000 prebivalci, ki leži okoli 3300 metrov nad morsko višino. Metuzalemu je ime Jose Pereira, trdi pa, da je star 167 let. Preživlja se z rento. Pred kratkim mu je šinila v glavo čudna misel — sklenil je, da se bo poročil. Zato pa je potrebno popotovanje. In Jose Pereira bo potoval. Odpravljajo se na dolgo potovanje — rad bi spoznal Združene države Amerike.

Jose Pereira meni, da se je rodil leta 1789 — seveda, če se ne moti! Krstnih zapisov v mestu ni, takrat jih pač niso poznali. In zaradi tega mu ne more nihče oporekati.

Sicer pa ima Jose še imeniten spomin. Prav rad pripoveduje zgodbe iz njegove mladosti. Stari meščani pravijo, da je bil takrat, ko so bili oni še otroci, že zelo star. In vsi se smejejo, ko se spominjajo, da je Jose na plesih hotel vedno plesati le z mladimi dekletimi. Čeprav je kljub visoki starosti veljal za dobrega plesalca, so dekleta rajši izbirala mlajše.

Znani kolumbijski zdravnik dr. Ribeira

je v zadnjih letih odkril več indijskih očakov, ki so bili stari okoli 110 let. Preiskal je tudi Pereiro in izjavil, da bo star najmanj 120 let.

Pereira pa je silno jezen, kadar mu ljudje ne verjamejo, da je star 167 let. Sicer pa zelo malo je, še manj pije, tembolj pri srcu pa mu je kajenje. Večji del dneva preživi na kakšnem toplem kraju, kjer greje koščene ude.

Pred približno 50 leti mu je umrla peta žena. »Poroka me je vedno zelo zabavala«, je dejal. »Rad bi se še šestič poročil, le pravo bo treba najti. Imeti bo morala seveda majhno doto, pa pridna in varčna naj bi bila!«

Jose, ki nikoli ni zapustil svojega domačega kraja, bo zaradi poroke odpotoval v Združene države. Zaprošil je za potni list, zdravniki pa so ga posvarili, da bo potoval na lastno odgovornost. Vendar pa najstarejši možak na svetu ne pozna strahu. Na vsak način hoče potovati, saj je vendar že dovolj dolgo čakal na ta trenutek...

Malato!« Molinaro ga je besno oplazil z bičem, nato pa divjal naprej. Gato si je stresel pesek iz las, z obrvi in iz ušes, si v deki otrl umazane roke, se ves stresel, ko da bi bil moker in nanaglom preoblekel srajco. Čez nekaj sekund je bil že — številka v apelu. Za las je manjkalo, in Molinaro bi ga bil zasačil s polovico telesa v kleti, z drugo pa v baraki. V njuni nehoteni tekmi bi Gato propadel in z njim ves teleskop.

Gato ni več slišal enakomernega šklopotanja dežja po strehi. Naliv se je spreminjal v rosenje. Samo pod oknom so še klopotali blatni, umazani potočki. Gato se je zagledal v svoj »oltarček«. Na njegovem dnu je shranjeval ženina pisma. Zadnje je dobil včeraj. Kakor po navadi mu je tudi to pot pisala največ o otrokih. Vedela je, da mu je najbolj pri srcu zadnji, najmlajši, in zato mu je pisala največ o njem. Prva dva sta bila bolj mamina, tudi po naravi in značaju, zadnji pa je bil »izrezan« oče. Še hojo je imel očetovalo. »Tega pa ne bi mogel zatajiti,« so se mu smejali prijatelji.

Gato je pogledal na uro: bilo je točno devet. Skušal si je obuditi v spominu, kaj zdaj doma delajo. Otroci so že legli spat. Mama jih je umila in jim prebrala pravljico. Starejša sta jo napeto poslušala, Franček pa se je s čim igral in poslušal

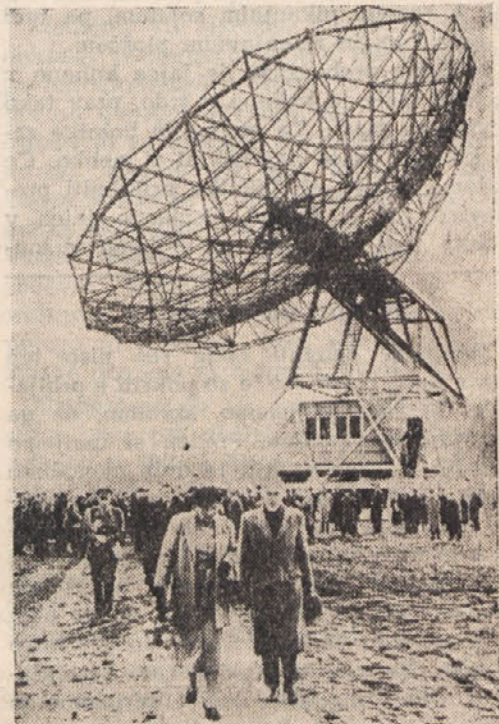
»Bolan! Bolan!«

nosti. V njih so bili stavki kot na primer: »Moje življenje berete kot slovar,« »O moji preteklosti in o mojem življenju ste povedali popolno resnico« itd.

Prav gotovo drži, da se v glavnem samo slabiči in nevedneži zatekajo k astrologiji. Vmes pa so seveda tudi drugi, zlasti nadpovprečno egocentrični ljudje, ki jim je neznansko všeč, če jim kdo natvezi, da je ves sončni sistem združil svoje vplive in žarke, da bi napravil iz njih tisto, kar so postali.

Radiovalovi iz vseмира

Z radioteleskopom v Seneki (ZDA) sta dr. B. B. Burke in dr. K. L. Franklin odkrila močno radioelektrično izžarevanje, za katero menita, da prihaja naravnost z Jupitra, oziroma z določenega dela njegove površine. Morda je izvor tega žarčenja v električnem naboju Jupitrove atmosfere! Seveda je ozračje okoli tega

velikega planeta drugačno kot okoli naše Zemlje. V njem so odkrili metan, amonijak in predvsem veliko vodika. To je prvič, da so ugotovili radijske valove, prihajajoče neposredno od enega izmed planetov našega osončja.

Pred kratkim pa so v Holandiji postavili največji radioteleskop na svetu. Novi radioteleskop lahko sprejema kozmično do-gajanje v vsemirju, ki je od Zemlje oddaljeno tudi do tri milijone svetlobnih let. Za primer navajamo: 1 svetlobna sekunda je 300.000 kilometrov, 1 svetlobna ura je 1080 milijard kilometrov, eno svetlobno leto pa je približno 10 bilijonov kilometrov dolga pot. (Slika AND).

z enim ušesom. Potem je pograbil za kakšno nenavadno besedo in jo glasno ponavljal, ker se mu je zdela silno zabavna in imenitna... Pri posteljicah imajo vsak kakšno slikanico ali igračo, ladjico ali psička, nekaj majhnega, kar »spi z njimi«. Franček je pogreznjen v spanje, ves je zviti kakor embrio v materinem telesu. Ana pospravlja v kuhinji in gre kdaj pa kdaj pogledat, ali se niso otroci morda odgnili. Nato se malo obotavlja, ne ve, kaj bi še, kakor da ji nekaj manjka, potem pa se odloči: »Spat grem.« — — — Gato si zaželi, da bi mogel vsaj za dan, dva, domov. Vsaj za pol dneva.

Spet je začelo trkati po strehi, najprej poredkoma, nato pogosteje, močneje. Spet se je ulilo. H Gatu se je prikradel stari Jaka:

»Gato, daj mi ognja!«

Gato mu je ponudil ogorek, ki ga je stiskal med prsti. Roka se mu je rahlo tresla. Jaka je dolgo lovil ogenj v izgorevajočem ogorku:

»Po zemlji ti diši roka!«

»Saj bomo kmalu vsi v zemlji!«

Jaka je spet odstopil. Gato je z velikimi očmi strmel za njim: »Ali me je prišel ovohavati? Sumi kaj?« Gato je postal nevoljen in nemiren. Togotil se je na Jaka in se v mislih spakoval, posnemajoč Jaka: »Po zemlji ti diši roka — — — po zemlji ti diši roka — — —« Jakova pripomba ga je vrgla iz tira. Sele čez čas se

Jajca — vir beljakovin

Zdaj, ko je jajc dovolj in so cenejša, jih lahko bolj upoštevamo v vsakdanji prehrani. Cenimo jih zaradi velikega odstotka vitaminov, polnovrednih beljakovin, ki nadomeščajo meso ali beljakovine v mleku. Nadalje imajo jajca veliko maščobe, rudninskih snovi, v zadnjem času pa tudi trdijo, da vsebujejo nekatere hormone, ki so našemu telesu koristni.

Jajca dajemo na mizo na različne načine pripravljena kot samostojne jedi, mešamo jih med druge jedi, posebno pa pripravljamo z njimi različne sladice, močnate, sladke ali slane jedi. Pri pripravljanju raznih vrst cmokov, žličnikov, omlet, palačink ipd. pa nam rabijo tudi kot rahljalno sredstvo. Če pripravljamo na primer sesekljan zrezke, radi dodamo eno jajce, ker nam meso veže, da ne razpade, prav tako veže sestavine za žličnike in cmoke in jih obenem rahlja. Z jajci, ki jih prej razžvrkljamo, izboljšamo razne juhe, pripravljamo z njimi pa tudi različne jajčne omake. Zelo so priljubljena kot dodatki k raznim pikantnim solatam, pa tudi k narezkom in zelenjavnim ploščam.

Najlažje prebavljivo je jajce kuhano v mehko, težje je kuhano v trdo, prav tako ocvrto na masti. Za otroke in bolnike zato kuhamo jajca največkrat v mehko. Če hočemo otroku ali bolniku prihraniti preglavice, kaj z lupino, skuhamo jajce v mehko tudi tako, da ga ubijemo v lon-

Redno umivanje las

Zlepljeni, neumiti lasje res niso lep okras žene, zlasti še, če so pokriti s prhljajem. Če tega že imamo, skrbimo, da ga čim prej odstranimo. Preden si umijemo lase (to storimo vsakih 14 dni), namočimo mehko čisto krpico v olivno olje (če imamo suhe lase), ali kamilično olje za mastne lase ter z njim natremo lasišče, še prej pa razdelimo lasišče na preče, da to tem lažje napravimo. Ne ustrašimo se, da nam bo vzelo kdo ve koliko časa, to gre hitro od rok. Ko smo to storile, zavežimo glavo z ruto. Drugi dan lasišče zdrgnemo in si glavo umijemo. Ponavadi to napravimo takrat, ko smo doma in nam ni treba po opravkih. Kadar so jajca cenejša, jih tudi lahko izberemo za umivanje las. Če imamo suhe lase, bomo rumenjak zmešale z olivnim oljem (1 do 2 žlici), zmocile lase v mlačni vodi in jih s to mešanico lepo zdrgnile. Pri mastnih laseh pa vzamemo le beljakov sneg, seveda brez olja. Ko smo lase z eno ali drugo snovjo zdrgnile, jih dobro splaknimo v več vodah, dokler niso povsem čisti. Zadnji čas se mi stalno vsiljuje misel, da me nekdo zasleduje in sumniči. Vsak piš me vznemiri. Poprej tega nisem poznal. Živci! Izčrpan sem in občutljiv. Vražje delo! Vse dni kopljem ko krt, samo da bi čimprej končali!

PRAKTIČNI NASVET

Čaj obdrži lepo barvo, če vanj vržemo kosček sladkorja, čim zavre.

je spet zbral: spomnil se je Jakove poštenosti, zaprtosti in molčečnosti. »Jaka ne bo delal neumnosti. Previden je. Življenje ga je izučilo. Ta opazka, to je gol slučaj — — — Zadnji čas se mi stalno vsiljuje misel, da me nekdo zasleduje in sumniči. Vsak piš me vznemiri. Poprej tega nisem poznal. Živci! Izčrpan sem in občutljiv. Vražje delo! Vse dni kopljem ko krt, samo da bi čimprej končali!

Zunaj se je razbesnel vihar. Po strehi ni več trkalo, bobnelo je. Gato se je dvignil in pogledal skozi okno: Zarnice nad žicami so se gugale sem ter tja ko pijane, nekatere so že ugasnile. Nenadno so ugasnile vse. Tudi barake je zajela popolna tema. Gata je zagrabil en sam element: hrup viharja in naliva.

O, te drage minute popolne teme, tako redke v kampih in kaznilnicah! Nikamor ne vidijo streljati! Jetniki se izmuznejo budnim očem paznikov. »Lahko bi izpraznili kampo — — —«

Zabliskalo se je. Gato je onstran žic zagledal drevesa, ki so se burno upogibala in zvijala. Belkasto srebrni listi murv so drgetali. »Če bi ne bile murve tako prožne, bi jih vihar polomil.« Sentinela je bila polna sključenih, v plašče se stiskajočih postav. Alpinec ob alpinu. Straže so podeseterili. Vse je bilo na preži.

Bolj ko je lilo, bolj je Gata skrbelo zaradi rova. Da mu naliiv in vihar ne bi škodovala! Potresel je Pola. Čutil je potrebo,

ček ali skodelico, ki jo vtaknemo v posodo z vrelo vodo. Ko beljak zakrknje, je jajce dovolj kuhano.

Z jajčki lahko hitro pripravimo vrsto jedi, kot so na primer že jajčka sama ali pa razne vrste testa, ki ga uporabljamo za omlete, cvrtnjake, pražence, za cvrenje mesa ali zelenjave.

Upoštevanja vredni so pri pripravljanju jajčnih jedi še naslednji nasveti:

Ako ne vemo za gotovo, če so jajca sveža, ubijemo vsako jajce posebej v skodelico in ga nato šele primešamo jedi, ki jo pripravljamo. Slabo, smrdeče jajce nam lahko pokvari vso jed. Ker je v jajcu precej beljakovin, ki se hitro kvarijo in pri njihovem razpadanju nastajajo strupi, ki človeku škodujejo, ne bomo uporabljali jajc, ki imajo količak slab duh in videz.

Zbirajmo steklenice za prve konzerve

V vsakem gospodinjstvu je polno starih steklenic; začnimo jih zbirati že sedaj, da bodo pripravljene, ko se bo začel čas konzerviranja prvih sadežev. Steklenice nam prav dobro nadomeste drage konzerve, za različne sokove pa so edina primerna posoda.

Kaj vse lahko konserviramo v navadnih steklenicah? Predvsem vse jagodičje, razpečane češnje, na koščke zrezano rabarbaro, sadne sokove s sladkorjem ali brez njega, želeje, redko kuhano paradižnikovo omako ipd.

Steklenice pred uporabo temeljito očistimo in preizkusimo njih trdnost. Pomivamo jih z vročo vodo in sodo, poplaknemo pa jih z mrzlo vodo.

Njihovo trdnost preizkusimo, če nalijemo vanje kropa ali jih močno segrejemo v pečici. Steklenice, ki so iz slabega stekla, popokajo, ostale pa spravimo za konzerviranje. Ko bomo konservirale, bomo tiste steklenice, ki jih bomo napolnile z vročim sokom, sadjem, mezgo ipd., pred polnjenjem ponovno segrele v pečici ali v vroči vodi, tiste, ki jih bomo napolnile z mrzlo vsebino, bomo pa poprej zažve-

Če nam zdrkne delček rumenjaka, kadar ga hočemo ločiti od beljaka, pobere-mo ta delček najlaže iz beljaka z jajčno lupinico. Iz beljaka, ki je pomešan z rumenjakom, se ne naredi trd sneg.

Preden začnemo stepati beljake v sneg, morajo biti hladni. Na vsak beljak prilijemo žlico mrzle vode in dodamo malo soli, tako bo snega več in bo tudi bolj trd.

Preden damo jajce kuhat, ga umijemo ali pa zdrgnemo z vlažno soljo. V trdo je jajce kuhano v 8 do 9 minutah. Če ga kuhamo dalj, dobi rumenjak temnejši rob in je tudi težje prebavljiv in nič več tako okusen. Kuhano jajce ohladimo v mrzli vodi, nato ga lahko olupimo, ker notranja kožica odstopi od beljaka.

lale. To bomo napravile tako, da bomo v steklenico dale nekoliko žvepla, ga zažgale in steklenico pokrile z lijem ali lijakom, na tulec lija pa poveznile drugo za drugo vse steklenice. Nastali hlapi bodo uničili vse škodljive klice. Steklenice, ki so pri vratu okrušene, niso primerne za konzerviranje, ker se ne dajo dovolj neprodušno zapreti.

V zadnjem času zelo priporočajo za konzervne posode temno steklo. V takih posodah so namreč shranki veliko manj izpostavljeni škodljivim vplivom svetlobe. Zato ne zanemarimo te pomeni možnosti, da si oskrbimo dovolj steklenic za sadne sokove in druge shranke.

Porabimo vse ostanke

V vsakem domu imamo stare ponošene obleke, katere smo že dale v staro šaro. Od časa do časa pa le pregledimo vse te stvari in pogledimo, morda se bo to ali ono vendarle še dalo koristno uporabljati.

Pregledimo tudi poletno garderobo hčer-

Recepti za jajčne jedi

Pljučna sekanica s posajenimi jajci

1 telečja pljuča, jušna zelenjava; 1 čebula, 3 dkg maščobe, 3 dkg moke, žlica kisa, zelen peteršilj, sol; za vsako osebo eno jajce.

Pljuča skuhamo z obilico jušnih zelenjav. Ohlajene drobno zrežemo ali zmeljemo. Naredimo iz moke in masti svetlo prežganje, ki mu dodamo seseklano čebulo. Prežganje dobro prekuhamo in mu dodamo pripravljena pljuča. Jed malo zalijemo, da je gosta. Večkrat premešamo, da se ne prime dna. Omako okisamo in osolimo. Ko vre kake pol ure, ji dodamo veliko sesekljanega zelenega peteršilja in serviramo. Za vsako osebo naredimo še eno posajeno jajce in vsa lepo zložimo na pripravljeno jed.

Jajčniki

Testo: 80 do 100 gr moke, 4 jajca, osminka litra mleka ali vode, sol; mast za pečenje.

Iz moke, mleka ter soli naredimo gladko testo. Rahlejšje je, če namesto celih jajc vzamemo samo rumenjake, beljake pa stepemo v sneg in ga primešamo že pripravljenemu testu. V ponvici za omlete razgrejemo malo masti, vlijemo nanjo zajemalko testa, ponvico malo stresemo, da se testo enakomerno razleže, nato pa jajčnik lepo rumeno po obeh straneh zapečemo. Pečenega nadenemo s poljubnim nadevom, ga prepognemo čez pol in takoj serviramo. Ponudimo pa ga lahko tudi brez nadeva. Potresemo ga s sladkorjem in damo zraven kompot ali pa ga ne sladkamo in ga serviramo s solato.

Jajčniki so hitro pripravljena jed, zato so pri zaposlenih ljudeh večkrat na vrsti.

ke. Skoro vse oblečke so ji prekratke. Škoda jih je stran vreči. Skoraj pri vseh starih oblekah pa bomo našli kaj primer-nega za kombinacijo in tako napravili dekletu dobro in dovolj veliko obleko, ki ob spretni kombinaciji postane prav lepa.

Otroške oblečke lahko kombiniramo na mnogo načinov. Seveda pa je važno, da to izvršimo pravilno in barve vskladimo.

Večbarvne obleke kombiniramo z enobarvnim blagom ali pa obratno. Seveda se mora pri tem barva kombinacije ujemati z barvo ostalega blaga.

Enobarvno blago vsijemo med krilce, lahko pa tudi z njim krilce podaljšamo. Oblekca s tem ne bo prav nič izgubila na vrednosti. Ako bomo zbrale prave barve, bo oblekca prišla še bolj do izraza.

Pa še nekaj. Take kombinacije so zelo enostavne in jih lahko samostojno sešijemo in si tako prihranimo denar za šiviljo.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Spomladanska utrujenost

V tej letni dobi je utrujenost zelo pogost pojav. Da se temu nekoliko izognemo, je velikega pomena, da uravnavesimo vsakdanjo prehrano, ki naj vsebuje potrebne beljakovine in vitamine, torej v zadostni množini mesa, jajc, sveže zelenjave, sadja ipd. Poleg tega je priporočljivo, da gre človek, ki ga muči močna pomladanska utrujenost, na zdravniški pregled, da zdravnik predpiše potrebno vita-

minske krepčilo, katerega je treba potem uživati v predpisanih količinah. Po potrebi zdravnik pomaga tudi s primernim hormonalnim zdravljenjem, če je vzrok utrujenosti psihičnega ali fizičnega značaja. Seveda ugotovi pravi vzrok utrujenosti le zdravnik in odredi ustrezno zdravljenje, zaradi tega ob pojavu močne utrujenosti le poiščite vašega zdravnika, ki vam bo prav gotovo pomagal.

da bi se o tem z nekom pogovoril. Toda Pola ni zdrnila ne nevihta ne njegovi tresljaji. Gato se je čudil: Ta ima živce kakor vrvi; pa čeprav bi ga prebudil, se ne bi mnogo zmenil za nevihto; najbrž sploh nobene ne bi zinil. Gatu je Polova hladnokrvnost presedala. Včasih sta bila po ure in ure skupaj, pa sploh ni odprl ust. Tako mu včasih ni bilo jasno, ali ga sploh posluša. Pripovedovali so, da je imel Polo na univerzi v Ljubljani dekle, s katerim je po cele popoldneve posedal na klopci, ne da bi ji kaj povedal. Nazadnje se ga je naveličala in šla z drugim. Polo pa da je spet sam kolovratil po ulicah in po parkih, ko da se ni zgodilo nič posebnega. In ta njegova »ekonomičnost!« Včasih se spravi spat ob belem dnevu, češ da štedi z močmi. »Če ležim, porabim najmanj energij.« Po kampu hodí ves obvezan, češ da ga zobje bolijo, v resnici pa se skriva pred konfidenti in sumljivimi tipi, ki ga poznajo iz Ljubljane. Gato je sklenil, da bo prebudil Lojzeta, toda čez čas si je tudi to premislil — — —

Spet se je zabliskalo. Dolg blisk je šinil kakor ogromna plahutajoča perut vzdolž barak. Nato je grom pretresel ozračje. Udarilo je nekje čisto blizu. Potem pa se je razdivjal strahoten vihar z nalivom. Bilo je, kakor da bi se na tej ravnini med morjem in Alpami stela obmorska burja s silovito planinsko nevihto. Baraka je škripala kakor stara ladja, ki

so jo sredi morja zajeli besni valovi. Vetr se je z vso močjo zaganjal v streho in Gatu se je zazdelo, da jo bo zdaj dvignil in odnesel. Odkar so dela v rovu stekla, še ni bilo nevihte. Gatu je bilo vedno tesneje pri srcu. Strahoma je prisluškoval vsakemu naraščanju in upadanju dežja, toda valovi nalivov so bili neizčrpni. Vso noč je prečul ob nevihti. Ko se je pričelo daniti, je prenehalo deževati. Takrat se je spustil v teleskop.

Že na začetku je bilo vse vlažno in mokro. Zemlja se mu je lepila na dlani, na podlehiti in na ves život. Pesek in kamenje je bilo vlažno. Vseopovsod po tleh so bile majhne luže. Pri podpornikih je z vso težo padel v vodo. Ves je moker. »Od kod je voda vdrla v teleskop?« Otipava podpornike: vsi so na svojih mestih, samo z nogami stojijo v vodi kakor štoklje v močvirju. Odplazi se naprej. Zebe ga. Plazi se, opirajoč se na podlehiti in na prste nog. Telo ima dvignjeno, da ne bi spet štrbunknil v novo lužo. Nenadno se mu zasveti nasproti rahel pramen svetlobe. Kaj je to? Prvič je v teleskopu — svetlo. Ves iz sebe se požene naprej. Z rokami zadene v debele grmade grušča in prsti, ki jih včeraj še ni bilo. Zažene se čeznje, z glavo trči ob strop. Svetloba, medla jutranja svetloba pa je vedno močnejša. Od zgoraj prihaja. Gato ne more več naprej: kupi kamenja, peska in zemlje so tako narasli, da se je rovček popolnoma zožil.

Z rokami seže pod strop: otipa nežno mrežo travnatih žilic. Samo tanka plast ruše je vzdržala, vse drugo se je sesulo. Na nekem mestu pa je tudi ta prebita, in skozi nastalo špranjo se krade v rov svetloba, vedno močnejša, vedno bolj jasna, slepeča, izdajalska.

Počasi se splazi nazaj in se povzpne iz kleti v barako: »Vse je zgubljeno,« šepne Polu in kakor ubit omahne na pograd.

Polo ga začuden pogleda in misli, da Gato pretirava.

»Pod žicami se je rov sesul. Odkrili bodo vhod pod mojim pogradom.«

Polo ga z nasmeškom zavrne:

»Prav tako kot pod mojim, Lojzetovim in Vanekovim!«

»Kaj morejo Lojzeta ali Vaneku! Ta dva sta na gornjih ležiščih! Spodaj sva samo midva!«

»No da — — — Bo mogoče popraviti teleskop?«

»Ne verjamem. Ne grem več noter!«

»Zakaj ne?«

»Doslej si ti poležaval na slamnjači in stražil, odslej bom pa jaz.«

Polo se je lahko nasmehnil in pogledal stran. Bil je že navajen podobnih očitkov.

»Poleg tega imam jaz ženo in otroke, vi pa ste svobodni! Dovolj imam teleskopa. — Ne bom več na nikogar čakal.«

»Kako?«

(Se nadaljuje)

Kako uredimo prezračevališče za seno

Osnovno vprašanje pri tem je površina prezračevališča in število kamric, ki so potrebne. Oboje je odvisno tako od površine, s katere bomo seno sušili, kakor tudi od časa, ki ga za zračenje lahko izkoristimo. V vsakem dnevnem času in ob vsakem vremenu seno ne moremo prezračevati. S prezračevanjem odtegnemo na polsuhemu senu vodo, ki je ima preveč. Vode pa ne bomo odtegnili, ako bomo prezračevali, ko je zrak nasičen z vodo. Senu odvzamemo vodo z zrakom, ki ima manj ko 80 % vlage, kar pa je običajno le podnevi. Ponoči je vlaga le redkokdaj nižja od 80 %. Ponoči na skednju seno ne moremo »sušiti«. Čestokrat se tudi zgodi, da je zračna vlaga tudi podnevi višja od 80 %. Zato spada k vsaki prezračevalni napravi hygrometer, s katerim merimo zračno vlago.

Nihanje zračne vlage zavlačuje sušenje seno. Zato je treba v krajih s splošno visoko zračno vlago prezračevalni prostor razdeliti na več kamric. Velikost kamric je odvisna od količine seno, ki jo v enem dnevu spravimo, njihovo število pa od časa, ki je potreben, da se seno v kamrici posuši.

Pri določanju velikosti kamric je treba vedeti, da imajo podolgovate kamrice prednost pred kvadratnimi ali širokimi pravokotnimi. Pri podolgovatih kamricah, ki niso širše od 5 m, namreč mreža letev lahko odpade, ker že z nekoliko širšim sapnikom seno v dovoljni meri prezračimo. Pri širših kamricah je mreža letev neobhodno potrebna.

Pri tleh je zrak vedno mrzlejši in vlažnejši, kakor pa par metrov nad zemljo. To je treba upoštevati pri namestitvi puhalnika povsod tam, kjer se bo prezračevališče nahajalo v pritličju poslopja (v kakšni lopi). Najbolje je, če se prezračevališče nahaja nad govejim hlevom.

Od skupne površine prezračevališča je odvisna tudi velikost puhalnika. Za uspešno prezračevanje je potrebno, da gre na uro 250—350 m³ zraka po kvadratnem metru skozi seno. Čim več gre zraka na uro skozi seno, tem hitreje se suši.

V Avstriji izdeluje take puhalnike (Axial-Ventilator) firma Simmon na Dunaju z zmogljivostjo 17.000 in 24.000 m³ zraka na uro. Manjši puhalnik, ki odgovarja prezračevališču s 48 — 64 m² površine, je spojen s 4 PS-elektromotorjem in stane ca. 5.600 šil. ter porabi na uro pihanja 2,5 kilovata. Večji puhalnik odgovarja prezračevališču s 68 — 96 m² površine, ima motor s 5,5 PS in stane 6.400 šil.; na uro pihanja pa porabi 3,7 kilovata. Pri izbiri ima prednost močnejši puhalnik, ker pospeši sušenje.

Pri namestitvi puhalnika, je treba poleg tega, da bodo na glavni sapnik lahko priključeni vsi stranski sapniki, tudi upoštevati, da se bo nahajal tam, kjer je zrak najbolj suh. Običajno je to južna stran skednja, če ne meji na kakšen potok, močvirje ali gozd. V primerju pritličnega prezračevališča pa je treba puhalnik namestiti vsaj 1 1/2 m od tal.

Puhalnik je treba potem primerne lijaku podobne cevi iz pločevine povezati s sapnikom. Ta navmesna cev, ki ima na eni strani premer žrela puhalnika, na drugi strani pa odprtino, ki je enaka prerezu sapnika, prepreči zračni vrtnec, do katerega bi prišlo, če bi bil štirioglati sapnik nameščen neposredno na puhalnik.

Sapnik napravimo iz desk. Njegov prerez ob žrelu puhalnika je odvisen od tega, na kakšni površini bomo seno prezračevali. Tu so postavljene naslednje mere:

Površina prezračevališča	prerez sapnika
oz. kamre	
pod 40 m ²	0,60 m ²
40 — 60 m ²	0,60 — 0,80 m ²
60 — 80 m ²	0,80 — 0,95 m ²
80 — 100 m ²	0,95 — 1,10 m ²

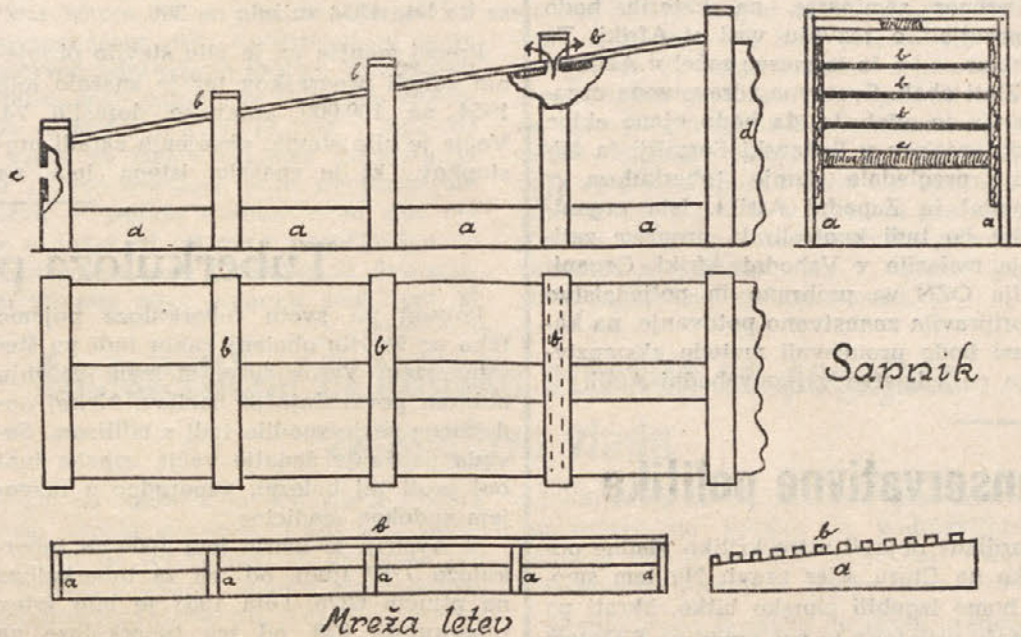
Višina sapnika proti koncu pada, njegova širina vendar se ne spremeni. Vprašanje praktičnosti je, ali napravimo sapnik s prerezom visokega pravokotnika ali nizkega pravokotnika. Pri tem je treba zadostiti edino potrebi, da je sapnik ob svojem koncu še 25 cm visok. V ozkih kamricah bomo vzeli sapnik s prerezom nizkega in širokega pravokotnika, dočim bomo v širokih kamricah s stranskimi

mrežami letev jemali raje visoki pravokotnik.

Sapnik ima ob straneh in na vrhu odprtine. Te odprtine naj se začnejo ca. 1,5 m od začetka kamrice. Stranske odprtine napravimo enostavno na ta način, da pustimo stranice sapnika spodaj odprte. Odprtine na pokrovu sapnika naj bodo čez celo širino v razdalji 60 cm s 5 cm širine. Prav pa je, če te odprtine par cm višje zaščitimo z 10 cm širokimi deskami, da ne pride seno v puhalnik in da se zrak, ki prihaja skozi odprtine, enakomerno razdeli. Višino odprtine ob straneh pa mora izračunati vsak

roka le toliko, da ostane med njo in steno še 1—1,5 m prostora brez letvic. Če je kamrica široka 9 — 10 m, sapnik pa 1 m, potem naj bo mreža na vsako stran široka 2,5 — 3 m.

Mrežo letvic napravimo tako, da na prečne 2 — 3 cm debele deske, ki imajo na koncu, ki je priključen na odprtino sapnika, višino njegovih odprtine, na zunanjem koncu pa višino 12 — 13 cm, pribijemo letve ali pa rante v razdalji 5 cm. Razdalja med podloženimi letvami, ki ležijo v pravem kotu k sapniku, znaša 60 cm. S tem ustvarimo za zrak možnost, da se enakomerno razdeli po tleh prezra-

Sapnik: a) stranske odprtine b) pokrovne odprtine c) čelna odprtina d) priključek na žrelo sapnika. Mreža letev: a) podložene deske b) nabite letve.

sam. Pri tem naj se drži pravila, da morajo biti odprtine sapnika do prezračevalne površine v razmerju 1 : 20, kar pomeni, da mora za 20 m² prezračevalne površine skupna velikost odprtine znašati 1 m².

V primeru, da sušimo v več kamricah, je potrebno tudi več sapnikov, iz katerih piha zrak skozi seno. V tem primeru mora biti glavni sapnik brez odprtine in neprodušen. Na mestu, kjer mu je priključen stranski sapnik, pa so potrebna vrata, ki se po potrebi odprejo ali pa neprodušno zaprejo, da lahko vodimo zrak tja, kjer je za sušenje potreben.

Kakor že povedano, morajo kamrice z več kot 5 m širine imeti na tleh mrežo letvic. Ta mreža je potrebna zaradi tega, da se zrak iz stranskih odprtine sapnika po tleh enakomerno razdeli. Širina mreže letvic je odvisna od širine kamric. Vsekakor naj bo mreža na vsako stran ši-

jevališča in da enakomerno prepiha seno, ki leži na mreži letev.

Iz celotnega pregleda, kako uredimo prezračevališče, vidimo, da povzroči pomembnejšo investicijo edino puhalnik. Sapnik in mrežo letvic lahko napravi vsak sam. Na kamrico, ki meri 20 — 25 m² pritlične površine, je potrebno ca. 1/4 m³ desk. Na to površino pa spravimo pridelek od 1 ha krmne površine. Sapnik in mreža letvic držijo najmanj svojih 30 let. Isto lahko pričakujemo od puhalnika. Investicija, ki jo zahteva zračenje oz. sušenje seno na skednju, je potemtakem v resnici nizka in odtehta koristi, ki jih ta način sušenja nudi. Sušenje seno potom prezračevanja pa tudi zmanjša potrebo po delovni sili v poletnem času in vidno poveča krmno vrednost seno. S tem sušenje seno potom prezračevanja bistveno zniža proizvodne stroške za mleko in meso.

(Konec sledi)

Ne zamudite rokov za prijave v zvezi z družinskimi dokladi

Kakor znano, je novi zakon o družinskih dokladah (Familienbeihilfe, ki je v veljavi od 1. 1. 56), prinesel za samostojne poklice (kmete in obrtnike), nekaj sprememb. Te spremembe so naslednje: Od 1. januarja 1956 dobi kmet in obrtnik tudi za svojega prvega otroka družinsko doklado, in sicer v višini 50.— šil. mesečno. Družinska doklada za drugega otroka znaša od tega časa naprej 125.— šil., medtem ko je začetkoma (v letu 1955) znašala samo 105 šil. Mimo tega pa dobi vsaka mati, ki je rodila po 1. januarju 1955, enkratno podporo (Geburtenbeihilfe) v znesku 500.— šil.

Te spremembe so sprožile potrebo po nohiv prošnjah oz. prijavah upravičencev za družinsko doklado in prispevek za novorojenčke. Čeprav je tozadevno izšlo že precej objav, predvsem med kmečkimi ljudmi še ni potrebne jasnosti. Vrsta kmetov tozadevnih prijav še ni napravila.

Medtem, ko tistemu, ki je družinske doklade že prejemal v letu 1955, ni treba po teh spremembah napraviti nobenih prijav za doseg doklade tudi za prvega otroka in za zvišanje doklade za drugega otroka, morajo vsi tisti, ki imajo samo enega otroka in ki doslej zaradi tega niso dobili družinske doklade, pri svoji občini vložiti zahtevo po družinski dokladi. Tozadevni formularji (Erklärung zur Gewährung von Familienbeihilfe) so na razpolago pri občinah. Brez teh zahtev družinske doklade ni mogoče dobiti.

Najpozneje do 15. junija 1956 je treba prav tako pri občini vložiti prošnjo za prispevek 500.— šil. za otroke, ki so bili rojeni med 1. januarjem 1955 in 31. marcem 1956. Za otroke, ki so rojeni po 31. 3. 1956, je treba v teku treh mesecev po rojstvu vložiti taisto prošnjo, drugače pravica do prispevka zapade. Za dokaz je treba prošnji priložiti rojstni list.

Ker je zakasnela sklenitev tega zakona zavlekla tudi vse tozadevne priprave s strani finančnih uradov, bodo letošnje doklade za prvo četrtletje izplačane nekoliko kasneje, kakor so to bile doslej.

Plemenski sejem v St. Vidu

Danes, to je 18. maja 1956, bo v St. Vidu ob Glini plemenski sejem za bike, krave in telice marijadvorske pasme. Na sejmu bo na razpolago 100 bikov in 60 brejih telic in krav. Pričetek sejma ob 9. uri dopoldne.

Pred prehodom na zeleno krmljenje molznih krav

Nekoliko kasneje kot druga leta bomo letos pričeli z zelenim krmljenjem in pašo. S tem gremo v povečano nevarnost potrebe dragocenih hranilnih snovi. Vsakdo ve, da nagel prehod od suhega na zeleno krmljenje povzroči pri živini drisko in padec mleka. Mlada zelena krma je namreč izredno bogata na beljakovinah, večinoma pa je v njej razmerje beljakovin do škrobnih enot neugodno. Molznost krav pa ni odvisna samo od beljakovin, temveč predvsem od pravega razmerja beljakovin do škrobnih enot. Pri nizki molznosti 6 l mleka na dan morajo biti v krmi beljakovine do škrobnih enot v razmerju 1 : 7,5. To razmerje se krči z višjo molznostjo krav in znaša:

pri 10 l mleka na dan	1 : 7
pri 15 l " " "	1 : 6,4
pri 20 l " " "	1 : 6

Vzemimo, da požre 1 krava na dan 70 kg zelene lucerne. S tem dobi na dan 2,59 kg beljakovin in 7 škrobnih enot. Ker pa daje krava samo 12 l mleka, potrebuje za to in kot vzdrževalno krmno okrog 0,9 kg beljakovin in 6 škrobnih enot, kar pomeni, da gre tako rekoč v nič 1,7 kg beljakovin in 1 škrobna enota. — Druga krava se sedaj pase in požre pri tem 80 kg pašne trave. S tem je dobila 1,84 kg beljakovin in ca. 10 škrobnih enot. Ta količina zadošča za vzdrževalno krmno in za ca.

30 l mleka. Ker pa ga krava daje samo 20 l na dan, gre dnevno v zgubo 1/2 kg beljakovin in 1,7 škrobne enote. — Pa po-

50 kg zelene rži z graščico	
5 kg seno	
Skupno	

Tu so hranilne snovi v krmi v odgovarjajočem razmerju z molznostjo krave. Ta primerjava pa tudi kaže, kako lahko odpravimo potratu beljakovin v prvih dveh primerih. Tako pri krmljenju lucerne kakor tudi pri paši je treba zmanjšati v obroku količino lucerne ali pašne trave, dodati pa krme, ki je revna na beljakovinah in bogatejša na škrobnih enotah. Tako

glejmo še tretjo kravo, ki daje dnevno 12 l mleka. Ta krava dobi krmno v hlevu, in sicer:

belj.	ŠE
— 1,0 kg	4,5
— 0,1 kg	1,5
Skupno	6,0

krmo pa predstavljajo čista zelena rž, zelene sončnice, zelena kora, sedanje seno, ječmenova slama in ovsena slama. Z ustreznim mešanjem pri setvi krmnih mešanic ali pa zelene krme s senom ali slamo je mogoče držati mleko na višini, pri tem pa varčevati z dragocenimi beljakovinami. (bl)

ALUFA — plošče za pokrivanje streh

Od slamnate in lesene strehe je človek prešel na pokrivanje streh z opeko. Streha iz opeke je sicer trpežnejša in varuje poslopje bolj pred ognjem, kakor slamnata in lesena streha, zahteva pa dosti močnejše ostrešje in več lesa. Zato iščejo strokovnjaki raznovrstni material za strehe, ki je lažji od opeke, vendar ravno tako odporen in trpežen.

Poleg raznih vrst eternita so za pokrivanje streh v zadnjem času pričeli pripočati ALUFA-plošče, ki jih izdelujejo tovarne aluminija v Ranshofenu iz aluminija in mangana. Plošče so izredno lahke,

saj tehta m² komaj 1,8 kg. Plošče so poleg tega izredno trpežne ter odporne proti padajoči toči in drugim pritiskom, se ne lomijo in odbijajo vročino, ogenj in strelo. Popravljen na strehi iz ALUFA-plošč ni takorekoč nobenih.

Edino kar moti, je visoka cena. Kvadratni meter stane 67 šil. Kljub temu pa utegnejo biti v hribovskih, od prometa oddaljenih predelih še najcenejši strešni material. Tam utegnejo nasproti opeki in eternitu višjo ceno odtehtati prihranki na potrebi lesa in dela za ostrešje in prihranki na stroških prevoza.

Pomoč OZN nesamostojnim ozemljem

Iz poročila Združenih narodov je razvidno, da se je tehnična pomoč, ki jo nesamostojnim ozemljem nudi Organizacija združenih narodov, v zadnjih dveh letih podvojila in da je za tekoče leto predvideno nadaljnje povečanje. Po poročilu o razširjenem programu tehnične pomoči OZN, o katerem mora sklepati komite Generalne skupščine OZN za nesamoupravna ozemlja, je mogoče ugotoviti, da je bilo v letu 1955 porabljenih 900.000 dolarjev v primeri s 370.000 za leto 1954. Na osnovi sprejetega programa za leto 1956 bo skupna vsota pomoči nesamostojnim ozemljem znašala nekaj nad milijon dolarjev.

Tehnična pomoč nesamostojnim ozemljem, na katerih živi okoli 130 milijonov ljudi, zajema v glavnem štipendije, seminarje in strokovnjake, ki bodo delali na teh ozemljih. Tehnična pomoč finansira raziskavo problemov industrijskega razvoja, transporta, komunikacij, poljedel-

stva, delovnih pogojev, zdravstva, socialne politike in administracije.

V letu 1956 bodo poslali na nesamostojna ozemlja 146 strokovnjakov in 44 štipendistov. 37 strokovnjakov in 13 štipendistov bo delalo na ekonomskem, 97 strokovnjakov in 28 štipendistov pa na zdravstvenem področju.

Razen tega predvideva program tehnične pomoči nekaj regionalnih akcij, kot na primer seminarje, na katerih bodo razpravljali o razvoju vasi v Afriki. Ta seminar se bo še ta mesec začel v Ačimoti na Zlati obali. Svetovna zdravstvena organizacija je odobrila, da bodo njene ekipe strokovnjakov v Britanski Somaliji in Nigeriji pregledale stanje tuberkuloze v Vzhodni in Zapadni Afriki. Ista organizacija bo tudi kontrolirala program zatiranja malarije v Vzhodni Afriki. Organizacija OZN za prehrano in poljedelstvo je pripravila znanstveno potovanje, na katerem bodo proučevali metode ekstenzivnega poljedelstva v jugovzhodni Aziji.

Ostra kritika angleške konservativne politike

Trenutno mora angleška konservativna vlada prenašati ostro kritiko s strani laburistične opozicije, ne da bi imela prave možnosti za učinkovito obrambo. Gre namreč v prvi vrsti za njeno politiko na Cipru, glede katere zastopa opozicija mnenje, da je vlada napravila veliko neumnost s tem, ko je opustila pogajanja za ureditev tega vprašanja. Laburisti zastopajo stališče, da bi morala vlada v sedanjem položaju glede Cipra v posebnih vladnih izjavi potrditi načelo in pravico ljudstva, da samo odloča o svoji usodi, potem pa bi morala začeti pogajanja o novi ustavi za Ciper, v kateri naj bi bila tudi klavzula, ki bi dopuščala prebivalstvu Cipra, da bi v določenem roku svobodno odločalo o svoji prihodnosti.

Napadi na vlado prihajajo tudi s strani tiska in je med drugimi »Manchester

Guardian« objavil ostro kritiko vladne politike na Cipru, kjer pravi: Na tem smo, da bomo izgubili ciprsko bitko, hkrati pa še naše prijatelje in naš ugled na Bližnjem vzhodu, ki je že tako majhen, se še kar naprej zmanjšuje.

Slovenski izseljenci pomagajo domovini

Kakor smo poročali tudi v našem listu, so slovenski izseljenci v Ameriki podarili lani ljubljanski kliniki za duševne in živčne bolezni dragocen zdravniški aparat — encefalograf. Zdaj pa zbirajo Slovenci, ki živijo v Ameriki, sredstva za nakup pralnega stroja in sušilnika za ljubljansko porodnišnico in poročajo, da se ta plemenita akcija zelo uspešno razvija. Poleg tega so osnovali še posebno nabiral-

Številke iz kriminalistike v Avstriji

Statistični centralni urad navaja številčne ugotovitve o kriminalistiki v Avstriji iz leta 1954. Iz pregleda, ki sega do leta 1882, je razvidno, da je množina zločinov do leta 1897 nazadovala, do leta 1901 spet naraščala ter se potem spet zmanjšala. Po prvi in drugi svetovni vojni pa je spet narasla. Na 100.000 kazensko doraslih oseb je prišlo leta 1882 skupno 228 obsojenih zaradi zločinov. Po prvi vojni leta 1919 pa je prišlo na 100.000 kazensko doraslih 491 obsojenih zaradi zločinov, leto pozneje 715 in leta 1921 celo 723. Nato je številka do leta 1936 padla na 268, leta 1937 pa se je spet dvignila na 433. Po drugi svetovni vojni je leta 1946 prišlo na 100.000 kazensko doraslih 235 oseb, ki so bile obsojene zaradi zločinov, do leta 1948 je število naraslo na 612 ter se do leta 1954 znižalo na 300.

Precej manjše pa je bilo število obsojenih zaradi pregreškov ter je znašalo leta 1954 na 100.000 kazensko doraslih 74. Večje je bilo število obsojenih zaradi prestopkov, ki je znašalo istega leta na

100.000 kazensko doraslih 1784. Od leta 1952 do 1954 zaznamujejo naraščanje seksualnih zločinov. Leta 1954 so zaradi teh zločinov obsodili 2222 oseb. Zaradi umorov je bilo leta 1954 obsojenih 49 in zaradi težke telesne poškodbe 1366 oseb. V primeri s prejšnjima dvema letoma so nekoliko nazadovali zločini proti lastni ni ter so leta 1954 obsodili 7110 oseb zaradi tatvin in 431 zaradi ropov. Skupno je bilo v Avstriji leta 1954 16.661 oseb kaznovanih zaradi zločinov, med temi 1189 inozemcev. Na eno obsojeno žensko je odpadlo povprečno 4 moških. Najvišje število zločinov povzročajo storilci med 18. in 25. letom starosti. Do 20. leta starosti je kriminalnost moških šest do sedemkrat višja kakor pri ženskah, do 55. leta petkrat ter do 70. leta in preko samo še štirikrat.

Pri ločenih zakoncih izkazujejo najvišje številke kriminalnosti, posebno pri zločinih. Število kriminalov je pri ločenih povprečno trikrat tako visoko kakor pri neporočenih in štirikrat višje, kakor pri poročenih.

Tuberkuloza polagoma pojema

Povsod po svetu tuberkuloza pojema tako po številu obolenj kakor tudi po številu žrtev. Vzrok je v stalnem pešanju bolezni povzročajočih bacilov. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi s sifilisom. Seveda pa žanje čedalje večje uspehe tudi boj proti tej bolezni, vzporedno z razvojem sodobne medicine.

V Avstriji je umrlo leta 1900 za tuberkulozo 7767 ljudi, od teh za tuberkulozo na pljučih 6276. Leta 1953 je bilo žrtev tuberkuloze 828, od teh tuberkuloze na pljučih 704. Pri starih ljudeh je položaj drugačen. Leta 1910 je umrlo 137 nad

70 let starih ljudi, leta 1953 pa 312. Na vsakih 100.000 prebivalcev je umrlo leta 1900 še 473,7, leta 1951 pa samo še 69,2 človeka.

Zlasti občuten je padec umrljivosti pri mladini. Leta 1951 je padla umrljivost med rojstvom in koncem 5. leta v primerjavi z letom 1911 od 100 na 1,6, po 70. letu pa od 100 na 72,9. Na Dunaju je umrlo leta 1946 na 100.000 prebivalcev za tuberkulozo 110, predlanskim pa samo še 34. V mednarodnem merilu pa Avstrija glede tuberkuloze zaostaja za nekaterimi v tem oziru naprednejšimi državami. Na Danskem umrje na 100.000 prebivalcev za tuberkulozo 13,8 ljudi, v Avstriji pa še 50.

Dunajske bolnišnice so v zadnjem času sprejele polovico manj na tuberkulozi obolenih bolnikov kakor prej, število bolnikov z odprto tuberkulozo pa se je skrcnilo za tretjino. Slej ko prej je čas, ki ga prebijejo tuberkulozni bolniki v Avstriji v zdraviliščih, znatno krajši od časa, ki ga prebijejo bolniki drugih držav v zdraviliščih. V Avstriji se zdravijo tuberkulozni v zdraviliščih povprečno 100 dni, v Švici po 250, večkrat celo po 400, na Holandskem pa povprečno 400 dni. Tam prejemajo tuberkulozni, ki se zdravijo v zdravilišču, leto dni polno plačo, potem pa dve leti 80-odstotno plačo.

Sprejemni izpiti

v gimnazijo in realno gimnazijo v Celovcu

Sprejemni izpiti v prvi razred bodo v četrtek, dne 14. junija 1956, ob 8. uri. Pogoji so: uspešen zaključek 4. razreda osnovne šole. Prijavam, ki jih je treba napraviti do najkasneje 12. junija 1956 pri uradu ravnateljstva, se mora priložiti rojstni list in dokaz o državljanstvu staršev. K izpitu je treba prinesiti pero ali svinčnik.

V jesenskem terminu bodo sprejemni izpiti dne 10. septembra ob 8. uri

Izpiti v državno obrtno šolo v Beljaku

Prijave v višje oddelke gradbene šole ter v strokovno šolo za mizarstvo sprejemajo do 15. junija 1956 v direkcijijski pisarni. Pri prijavi je treba plačati pristojbino v znesku 15.50 šilinga. Sprejemni izpiti (psihološke ugotovitve sposobnosti) se bodo pričeli v ponedeljek 9. julija 1956 ob 8. uri v državni obrtni šoli v Beljaku, Richard-Wagner-Strasse 8.

V koroškem delu Jugoslavije za menjam 56 oralov obsegajoče posestvo za posestvo v Avstriji ali pa ga pod ugodnimi pogoji prodam. Natančnejše podatke pri: Marija Müller, Beljak-Villah, Per Albin Hansson-strasse 5.

Dobro opremljen mlin na vodni pogon, gospodarsko poslopje, 3 sobe, kuhinja in shramba, lastna razsvetljava, 1 ha zemljišča — pripravno tudi za žago — takoj naprodaj za 70 000 šil.; takojšnje plačilo 50 000 šil.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 19.45, 22.00.

Sobota, 19. maj:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 10.00 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.30 Pozdrav nate — 16.15 Odlični izbor — 17.10 Glasba iz filmov — 20.10 Vesela radijska revija.

Nedelja, 20. maj:

6.20 Pesmi in plesi — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.20 Oddaja za kmete — 9.10 Zabavni koncert — 11.05 Veselo petje, veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 17.00 Glasba ob petih — 19.00 Nedeljska športna poročila — 20.00 Godba na pihala — 20.15 Glasba, ki nikdar ne mine — Melodije od Johanna Straussa.

Ponedeljek, 21. maj:

6.20 Kmečka godba iz Vorarlberga — 7.20 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.) — 8.20 Zelen je maj — 9.10 Zabavna glasba — 11.30 Igrajo Deutschemistri — 14.30 Pozdrav nate — 17.00 Najboljše za vaše goste — 19.00 Športna poročila — 20.00 Pestri večer — Dunajski šopek — 21.20 Prijetno se je razgovarjati z...

Torek, 22. maj:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Medicinski problemi — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Zdravniški vedež. Zaščitno cepljenje (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 20.10 „Mitridate, Re di Ponto“, opera v 3. akt.

Sreda, 23. maj:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sveta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02

Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Pismi Milke Hartmanove (slov.) — 18.45 Za ženo in družino (slov.) — 20.10 Oddaja avstrijskih železnic.

Četrtek, 24. maj:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Avstriji v inozemstvu — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Pogovor s pevci in pevovodji (slov.) — 16.34 Znanje za vse — 18.45 Oddaja za kmete — 20.10 Domovina Avstrija: Gozd.

Petek, 25. maj:

5.50 Oddaja za podeželje — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45 Domovina in čas — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Od pravljice do pravljice (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 18.45 Za delopust — 20.10 Kaj bi bilo če...

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 19. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 11.05 Za dom in žene — 11.15 Lahek spored izvajata Mariborski pihalni ansambel in Malovrhov trio — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 Za prijetno razvedrilo — 14.45 Pojo mladinski zbori — 16.00 Koncert po željah — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Okno v svet — 18.15 Poje ženski zbor — 18.30 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 20. maj:

6.00 Pisana vrsta domačih napevov v nedeljo zjutraj — 8.00 O športu in športnikih — 8.15 Spored narodnih in umetnih pesmi — 10.00 Družinski pogovori — 11.20 Zabavne melodije — 13.30 Za našo vas — 15.15 Zeleli ste — poslušajte! 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Kulturni razgledi — 21.15 Popevke in ritmi.

Ponedeljek, 21. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pohorski fantje pojo in igrajo — 13.35 Glasbeni mozaik — 14.35 Filmske melodije — 15.15 Pesmi, ki so jih peli partizani — 16.00 60 minut s solisti — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.15 Nekaj opernih prediger — 18.45 Narodne pesmi poje gorénjski kvintet — 20.00 Mladinska oddaja.

Torek, 22. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 12.00 30 minut s štirimi fanti, vokalnim kvintetom Niko Krištof in Kmečko godbo — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.30 Modni kotiček — 14.40 Solisti lahke glasbe vam igrajo — 16.00 V svetu opernih melodij — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.30 Športni tednik — 20.10 Mali koncert ljubljanskega komornega zbora.

Sreda, 23. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 11.05 V glasbi po svetu — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 14.35 Operetna in lahka glasba — 15.15 Zabavna glasba — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.15 Igra tamburaški orkester — 18.30 Za dom in žene — 18.40 Skladbe slovenskih avtorjev — 20.00 „Italijanka v Alžiru“, opera v 2. dej.

Četrtek, 24. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 11.05 Za dom in žene — 11.15 Popularne popevke — 11.45 Slovenski skladatelji mladini — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Koncertni valčki — 14.40 Narodne pesmi poje ljubljanski komorni zbor — 16.00 Glasbene uganke — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.10 Pesem skozi stoletja — 20.00 S Titom v vojni in miru (reportaža in pesmi).

Petek, 25. maj:

5.00 Pester glasbeni spored — 12.00 Koroške in Prekmurske narodne pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Drobne orkestralne skladbe — 13.35 Pester operni spored — 14.30 Zanimivosti doma in po svetu — 15.15 Zabavna glasba — 17.15 Zeleli ste — poslušajte! — 18.15 15 minut z Vaškim kvintetom — 18.45 Igra trio Dorko Škobrne — 21.15 Morje in pomorščaki.